IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA
TAL-UNJONI EWROPEA

DIRETTORAT TAR-RIĊERKA
U DOKUMENTAZZJONI

Dokument tematiku

IL-PROĊEDURA B'URĠENZA GĦAL DEĊIŻJONI PRELIMINARI U L-PROĊEDURA MĦAFFA

Sabiex jingħata trattament iktar mgħaġġel lill-kawżi li jeħtiġuh, l-Artikolu 23a tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea [1] jipprovdi:

"Ir-Regoli tal-Proċedura jistgħu jipprovdu għal proċedura mħaffa u, fir-rigward ta' rinviji preliminari li jirrigwardaw l-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, għal proċedura b'urġenza.

Dawn il-proċeduri jistgħu jipprovdu, fir-rigward tal-preżentata ta' noti jew ta' osservazzjonijiet bil-miktub, għal terminu iqsar minn dak previst mill-Artikolu 23, u, b'deroga mir-raba' subparagrafu tal-Artikolu 20, li ma jiġux ippreżentati konklużjonijiet mill-Avukat Ġenerali.

Il-proċedura b'urġenza tista' wkoll tipprovdi għal-limitazzjoni tal-partijiet u ta' dawk l-oħrajn interessati msemmija fl-Artikolu 23, awtorizzati li jippreżentaw noti jew osservazzjonijiet bil-miktub, u, f'każijiet ta' urġenza estrema, għad-dispensa mill-fażi bil-miktub tal-proċedura."

Fir-rigward tal-proċedura mħaffa, din ilha teżisti sa mill-2000 u llum il-ġurnata hija rregolata, minn naħa, mill-Artikoli 105 *et seq.* tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja [2], sa fejn huma kkonċernati r-rinviji għal deċiżjoni preliminari, u, min-naħa l-oħra, mill-Artikoli 133 *et seq.* tal-imsemmija Regoli, sa fejn huma kkonċernati r-rikorsi diretti [3]. Fil-fatt, il-proċedura mħaffa tista' tiġi applikata irrispettivament mit-tip ta' proċedura, kemm-il darba n-natura tal-kawża teżiġi li tiġi ttrattata fi żmien qasir [4].

It-talba sabiex kawża tiġi suġġetta għall-proċedura mħaffa għandha titressaq mill-qorti tar-rinviju, fil-każ ta' rinviju għal deċiżjoni preliminari, u mir-rikorrent jew mill-konvenut, fil-każ ta' rikors dirett. Id-deċiżjoni tittieħed mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, wara li jinstemgħu l-Imħallef Relatur, l-Avukat Ġenerali u, jekk ikun il-każ, il-parti l-oħra fil-proċedura. F'każijiet eċċezzjonali, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jista' anki jiddeċiedi li japplika l-proċedura mħaffa *ex officio*. Sa Jannar 2019, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja

1 Verżjoni kkonsolidata tal-Protokoll (Nru 3) dwar l-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, anness mat-Trattati, kif emendat.

2 Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, tal-25 ta' Settembru 2012 (ĠU 2012, L 265, p. 1), kif emendati fit-18 ta' Ġunju 2013 (ĠU 2013, L 173, p. 65), fid-19 ta' Lulju 2016 (ĠU 2016, L 217, p. 69), u fid-9 ta' April 2019 (ĠU 2019, L 111, p. 73).

3 F'dan ir-rigward, għandu jiġi nnotat li l-Artikolu 151 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, tal-4 ta' Marzu 2015 (ĠU 2015, L 105, p. 1) jipprevedi wkoll il-possibbiltà li kawża tinqata' permezz ta' proċedura mħaffa, "fid-dawl tal-urġenza partikolari u taċ-ċirkustanzi tal-kawża".

4 Fir-Regoli tal-Proċedura l-ġodda tal-Qorti tal-Ġustizzja, l-espressjoni "f'qasir żmien" ħadet post "urġenza straordinarja" użata fir-Regoli tal-Proċedura l-antiki.

kien jagħti d-deċiżjoni tiegħu dwar kull talba għall-proċedura mħaffa permezz ta' digriet. Madankollu, din il-prattika ma għadhiex tiġi applikata u, minn Frar 2019, il-motivi għaliex din it-talba tkun intlaqgħet jew ġiet miċħuda jissemmew fil-qasir fid-deċiżjoni li tagħlaq l-istanza.

Min-naħa tagħha, il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari hija iktar reċenti għaliex ġiet introdotta fl-2008 bħala reazzjoni għall-estensjoni tal-kompetenzi tal-Unjoni u tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-qasam tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja. Fil-fatt, fid-dawl tan-natura partikolarment sensittiva ta' dan il-qasam, deher li kien meħtieġ li tiġi introdotta proċedura derogatorja speċifika li tippermetti, fil-każ ta' bżonn, il-protezzjoni tal-interessi involuti. B'hekk, għall-kuntrarju tal-proċedura mħaffa, li tista' tiġi implimentata fl-oqsma kollha tad-dritt tal-Unjoni u f'kull tip ta' proċedura, il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li hija rregolata mill-Artikoli 107 *et seq.* tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, hijia rriżervata għar-rinviji għal deċiżjoni preliminari li jqajmu kwistjonijiet marbuta mal-oqsma li jaqgħu taħt it-Titolu V tat-Tielet Parti tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (Trattat FUE), dwar l-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja.

Id-deċiżjoni dwar jekk tintlaqax jew le t-talba tal-qorti tar-rinviju sabiex il-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari tittieħed minn awla nnominata għal dan il-għan mill-Qorti tal-Ġustizzja u ma tkunx motivata. Madankollu, fil-każ li t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari tintlaqa', il-Qorti tal-Ġustizzja, fid-deċiżjoni tagħha dwar il-mertu, ħafna drabi tippreżenta fil-qosor l-argumenti tal-qorti tar-rinviju li jkunu ġġustifikaw l-applikazzjoni ta' din il-proċedura. Barra minn hekk, meta l-qorti tar-rinviju ma tressaqx talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, iżda din il-proċedura tidher li hija *prima facie* meħtieġa, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jista' jressaq dan il-punt quddiem l-awla kompetenti sabiex teżamina jekk ikunx meħtieġ li l-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li f'dan il-każ tkun tista' tiġi applikata *ex officio*.

Għandu jingħad ukoll li t-testi li jirregolaw il-proċedura mħaffa u l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari ma jispeċifikawx fid-dettall iċ-ċirkustanzi li fihom għandhom japplikaw dawn il-proċeduri. F'dan ir-rigward, huwa biss ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE li jsemmi espliċitament sitwazzjoni li teħtieġ li l-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi "mill-aktar fis possibbli", jiġifieri meta titqajjem domanda preliminari f'kawża li tikkonċerna individwu miżmum taħt kustodja. Fl-assenza ta' indikazzjonijiet supplimentari, dan id-dokument tematiku huwa intiż li jippreżenta kawżi rappreżentattivi tat-trattament proċedurali segwit mill-Qorti tal-Ġustizzja li jixħtu dawl fuq ir-raġunijiet li jistgħu jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari jew tal-proċedura mħaffa.

I. Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

Digriet tat-22 ta' Frar 2008, Kozłowski (C-66/08, mhux ippubblikat, EU:C:2008:116) [5]

F'din il-kawża, imressqa fi Frar 2008, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart, il-Ġermanja) talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tissuġġetta r-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari minħabba li d-detenzjoni tar-rikorrent fil-kawża prinċipali fit-territorju Ġermaniż kienet waslet biex tiskadi u minħabba li, barra minn hekk, dan seta' jikseb il-ħelsien antiċipat tiegħu.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li l-artikoli tar-Regoli tal-Proċedura li jipprevedu l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li l-qorti tar-rinviju talbet l-applikazzjoni antiċipata tagħhom, ma kellhomx jidħlu fis-seħħ qabel l-1 ta' Marzu 2008. B'hekk, sa fejn kienet tressqet qabel din id-data, din il-kawża ma setgħetx tkun is-suġġett ta' proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li, fid-dawl tal-ispirtu ta' kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja, it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari kellha tiġi interpretata bħala talba intiża sabiex jitnaqqas b'mod sostanzjali t-tul tat-trattament ta' din il-kawża u kellha titqies bħala talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [6] (punti 6 sa 8).

Digriet tas-6 ta' Mejju 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

Din il-kawża kienet tikkonċerna proċedura kriminali miftuħa fil-Ġermanja kontra individwu li kien biegħ taħlita ta' ħxejjex li tinkludi b'mod partikolari kannabinoidi sintetiċi. Fid-data tal-fatti (bejn l-2010 u l-2011), dawn is-sustanzi ma kinux jaqgħu taħt il-liġi Ġermaniża dwar is-sustanzi stupefaċenti [7], b'tali mod li l-Landgericht Itzehoe (il-Qorti Reġjonali ta' Itzehoe, il-Ġermanja) kienet applikat il-leġiżlazzjoni dwar il-kummerċ ta' prodotti mediċinali [8], li tittrasponi d-Direttiva 2001/83 [9]. B'hekk, il-qorti tar-rinviju qieset li l-bejgħ ta' dawn il-prodotti kien jikkostitwixxi r-reat ta' tqegħid fis-suq ta' prodotti mediċinali dubjużi u, għaldaqstant, kienet ikkundannat lill-individwu kkonċernat għal piena ta' priġunerija.

Adita b'appell għal reviżjoni, il-Bundesgerichtshof (il-Qorti Federali tal-Ġustizzja, il-Ġermanja) qieset li s-soluzzjoni tat-tilwima fil-kawża prinċipali kienet tiddependi mill-kwistjoni ta' jekk il-prodotti kontenzjużi setgħux effettivament jiġu kklassifikati bħala "prodotti mediċinali", fis-sens tad-Direttiva 2001/83. Hija għalhekk għamlet domanda f'dan is-sens lill-Qorti tal-Ġustizzja. Barra minn hekk, hija talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li indikat li, jekk il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi li dawn il-prodotti ma kinux prodotti mediċinali, ma jkunx jista' jingħad li l-individwu kkonċernat kien responsabbli kriminalment u għalhekk kien ikun qiegħed jinżamm taħt arrest indebitament.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li ma kienx hemm lok li tiġi applikata l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li d-Direttiva 2001/83 kienet ġiet adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 95 KE, li sar l-Artikolu 114 TFUE, li jaqa' taħt it-Titolu VII tat-Tielet Parti tat-Trattat FUE. Issa, il-proċedura b'urġenza

5 Is-sentenza tas-17 ta' Lulju 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2008, p. 54.

6 Ara, iktar 'il quddiem, fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt "1.1. In-natura u s-sensittività tal-qasam ta' interpretazzjoni li jkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

7 Betäubungsmittelgesetz (il-Liġi dwar is-Sustanzi Stupefaċenti).

8 Gesetz zur Änderung arzneimittelrechtlicher und anderer Vorschriften (il-Liġi dwar il-Kummerċ tal-Prodotti Mediċinali), tas-17 ta' Lulju 2009 (BGBl. 2009 I, p. 1990).

9 Direttiva 2001/83/KEE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Novembru 2001 dwar il-kodiċi tal-Komunità li għandu x'jaqsam ma' prodotti mediċinali għall-użu mill-bniedem (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 27, p. 69).

għal deċiżjoni preliminari hija rriżervata biss għar-rinviji għal deċiżjoni preliminari li jqajmu kwistjoni waħda jew iktar li jikkonċernaw l-oqsma li jaqgħu taħt it-Titolu V tat-Tielet Parti tat-Trattat FUE (punt 8). Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissuġġetta *ex officio* din il-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [10].

2. Raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

2.1. Riskju ta' deterjorament fir-relazzjoni bejn ġenitur u wild

Sentenza tat-22 ta' Diċembru 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828)

F'din il-kawża, ċittadin Spanjol u ċittadina Ġermaniża, ġenituri ta' tifla ta' età żgħira, kienu bdew proċedura ta' divorzju fi Spanja, fejn il-familja kellha r-residenza abitwali tagħha. F'dan il-kuntest, id-dritt ta' kustodja tat-tifla tagħhom ingħata b'mod provviżorju lill-missier, li kien jidher li kien fl-aħjar pożizzjoni sabiex jiżgura ż-żamma tal-ambjent familjari tal-minuri, filwaqt li l-omm kienet esprimiet ir-rieda tagħha li tmur toqgħod il-Ġermanja flimkien mas-sieħeb il-ġdid tagħha. Madankollu, wara li għaddiet is-sajf fir-residenza l-ġdida ta' ommha, fil-Ġermanja, it-tifla ma reġgħetx marret lura Spanja. Għaldaqstant, infetħu diversi proċeduri mill-ġenituri, kemm fi Spanja u kemm fil-Ġermanja, dwar, rispettivament, ir-ritorn tal-minuri lejn Spanja, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet Spanjoli fil-Ġermanja u l-għoti definittiv tad-dritt ta' kustodja.

F'dan il-kuntest, l-Oberlandesgericht Celle (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Celle, il-Ġermanja) għamlet lill-Qorti tal-Ġustizzja diversi domandi dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 42, intitolat "Ir-ritorn ta' l-minuri", tar-Regolament Nru 2201/2003 [11].

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tissuġġetta *ex officio* dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija fakkret li hija tirrikonoxxi l-urġenza li biha għandha tingħata deċiżjoni fis-sitwazzjonijiet fejn ikun involut iċ-ċaqliq ta' minuri, b'mod partikolari meta s-separazzjoni ta' minuri mill-ġenitur li lilu jkun diġà ngħata d-dritt ta' kustodja, anki jekk b'mod provviżorju, twassal għal deterjorament jew ħsara fir-relazzjonijiet bejniethom u għal dannu psikoloġiku (punt 39). Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-minuri kkonċernata kienet ilha sseparata minn ma' missierha għal iktar minn sentejn u li, minħabba d-distanza u r-relazzjonijiet diffiċli bejn il-ġenituri, kien hemm riskju serju u konkret ta' assenza totali ta' kuntatt mal-missier matul it-tul tal-proċedura quddiem il-qorti tar-rinviju. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, f'dawn iċ-ċirkustanzi, l-użu tal-proċedura ordinarja seta' jikkawża ħsara serja, jekk mhux ukoll irreparabbli, għar-relazzjonijiet bejn il-missier u bintu, u seta' jkompli jikkomprometti wkoll l-integrazzjoni tagħha fl-ambjent familjari u soċjali tagħha fil-każ ta' ritorn eventwali fi Spanja (punt 40).

Sentenza tat-22 ta' Diċembru 2010, Mercredi (C-497/10 PPU, EU:C:2010:829)

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadin Brittaniku u ċittadina Franċiża, kienet tikkonċerna l-kustodja tat-tifla tagħhom. F'dan il-każ, meta t-tifla kellha inqas minn xahrejn, l-omm u t-tifla kienu telqu mir-Renju Unit, fejn kellha r-residenza abitwali tagħha t-tifla, u marru fil-gżira ta' Réunion (Franza), mingħajr ma informaw bil-quddiem lill-missier. Dan iċ-ċaqliq, madankollu, kien legali, sa fejn dak iż-żmien l-omm kellha kustodja

[10] Ara, iktar 'il quddiem, fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt "1.2. Il-gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

[11] Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2201/2003 tas-27 ta' Novembru 2003 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, u li jirrevoka r-Regolament (KE) Nru 1347/2000 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 243).

esklużiva. Sussegwentement, infetħu proċeduri mill-ġenituri, fir-Renju Unit u fi Franza, sabiex, b'mod partikolari, tiġi attribwita r-responsabbiltà tal-ġenituri u sabiex tiġi ffissata r-residenza abitwali tal-minuri. F'dan ir-rigward, filwaqt li qorti Franċiża kienet iddeċidiet dawn il-punti favur l-omm, il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (il-Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni Ċivili), ir-Renju Unit) qieset, min-naħa tagħha, li kien meħtieġ li tiġi identifikata l-qorti li għandha ġurisdizzjoni skont id-dritt tal-Unjoni. Dan kien jeħtieġ kjarifika, mill-Qorti tal-Ġustizzja, tal-kriterji previsti fl-Artikoli 8 u 10 tar-Regolament Nru 2201/2003, li jippermettu li tiġi ddeterminata r-residenza abitwali tal-minuri.

Għaldaqstant, l-imsemmija qorti għamlet talba għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja u talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija indikat li, sakemm ma tiġix identifikata l-qorti li għandha ġurisdizzjoni, it-talbiet imressqa mill-missier sabiex jikseb deċiżjoni li tippermettilu jrawwem relazzjonijiet mat-tifla tiegħu ma setgħux jiġu ttrattati. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tapplika l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li enfasizzat li din il-kawża tikkonċerna minuri ta' inqas minn sena u erba' xhur li kienet ilha sseparata minn ma' missierha għal iktar minn sena. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, peress li l-minuri kienet tinsab f'età delikata għall-iżvilupp tagħha, it-titwil ta' din is-sitwazzjoni, ikkaratterizzata barra minn hekk mid-distanza kbira bejn ir-residenza tal-missier u dik tal-minuri, seta' jkun ta' ħsara kbira għar-relazzjoni futura tagħhom (punt 39).

Sentenza tas-26 ta' April 2012, Health Service Executive (C-92/12 PPU, EU:C:2012:255) [12]

F'din il-kawża, il-High Court (il-Qorti Għolja, l-Irlanda), adita mill-awtorità responsabbli għall-minuri li jkunu taħt il-kustodja tal-Istat fl-Irlanda, kienet ordnat it-tqegħid ta' minuri, ta' nazzjonalità Irlandiża, f'istituzzjoni taħt sigurtà fir-Renju Unit, il-pajjiż fejn kienet tirrisjedi omm il-minuri. Fil-fatt, il-professjonisti fil-qasam tas-saħħa kienu qiesu li fl-Irlanda ma kien hemm ebda istituzzjoni li setgħet tindirizza l-ħtiġijiet partikolari ta' dan il-minuri f'termini ta' protezzjoni.

Il-High Court (il-Qorti Għolja), li kellha tiddeċiedi dwar iż-żamma tat-tqegħid tal-minuri fl-istituzzjoni kkonċernata, staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar jekk id-deċiżjoni adottata minnha taqax fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 2201/2003 u jekk din id-deċiżjoni kellhiex, qabel tiġi eżegwita fl-Istat Membru rikjest, tiġi rrikonoxxuta u ddikjarata eżegwibbli f'dan l-Istat Membru.

L-imsemmija qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħat mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju osservat, minn naħa, li l-minuri kien miżmum, kontra r-rieda tiegħu, għal finijiet ta' protezzjoni f'istituzzjoni taħt sigurtà. Min-naħa l-oħra, hija enfasizzat li l-ġurisdizzjoni tagħha kienet tiddependi mill-applikabbiltà tar-Regolament Nru 2201/2003 għall-proċedura fil-kawża prinċipali u, għaldaqstant, mir-risposta għad-domandi preliminari magħmula. Barra minn hekk, wara talba għal kjarifiki magħmula mill-Qorti tal-Ġustizzja [13], il-qorti tar-rinviju indikat li s-sitwazzjoni tal-minuri kienet teħtieġ ukoll miżuri urġenti. Fil-fatt, il-minuri kien wasal sabiex isir maġġorenni u, f'dik id-data, ma kienx ser jibqa' jaqa' taħt il-kompetenza tal-qorti tar-rinviju. Barra minn hekk, l-istat tiegħu kien jeħtieġ li jitqiegħed f'istituzzjoni taħt sigurtà, għal perijodu qasir, u li jiġi implimentat programm ta' libertà limitata u gradwali sabiex jitqiegħed mal-familja tiegħu fl-Ingilterra (punt 49).

Digriet tal-10 ta' April 2018, CV (C-85/18 PPU, EU:C:2018:220)

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn żewġ ċittadini Rumeni stabbiliti fil-Portugall, kienet tikkonċerna l-iffissar tal-post ta' residenza tal-wild tagħhom u ta' ħlas ta' manteniment. Wara s-separazzjoni tal-koppja u t-tluq tal-omm mir-residenza komuni, il-minuri baqa' jgħix mal-missier. Madankollu, wara li l-omm ressqet talba sabiex tikseb il-kustodja tal-minuri, il-missier telaq lejn ir-Rumanija flimkien mal-minuri. Il-qrati Rumeni,

12 Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2012, p. 27.

13 Talba bbażata fuq l-Artikolu 104(5) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja (li, wara l-25 ta' Settembru 2012, sar l-Artikolu 101(1) ta' dawn ir-Regoli).

aditi mill-omm li, fil-frattemp, kienet ingħatat il-kustodja provviżorja, għalhekk ordnaw ir-ritorn tal-minuri fil-Portugall, minħabba n-natura illegali taċ-ċaqliq tiegħu. Minkejja dan, il-missier kien ippreżenta wkoll, quddiem il-Judecătoria Oradea (il-Qorti tal-Ewwel Istanza ta' Oradea, ir-Rumanija), rikors sabiex ir-residenza tal-minuri tiġi stabbilita fir-residenza tiegħu, fir-Rumanija, u sabiex l-omm tiġi kkundannata tħallas manteniment.

Din il-qorti tal-aħħar osservat li hija kellha, qabel kollox, tiddeċiedi dwar l-eċċezzjoni ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni mqajma mill-omm f'din il-proċedura u li, f'dan il-kuntest, kien meħtieġ li l-Qorti tal-Ġustizzja tispeċifika l-kunċett ta' "residenza abitwali", li jinsab fl-Artikolu 8(1) tar-Regolament Nru 2201/2003.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tissuġġetta *ex officio* dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija fakkret li hija tirrikonoxxi l-urġenza li biha għandha tingħata deċiżjoni fis-sitwazzjonijiet ta' ċaqliq ta' minuri, b'mod partikolari meta s-separazzjoni ta' minuri u ta' ġenitur tista' twassal għal deterjorament fir-relazzjonijiet preżenti jew futuri tagħhom u tista' tikkawża dannu irreparabbli (punt 30). Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-minuri, ta' seba' snin, kien ilu kważi sentejn jgħix ma' missieru fir-Rumanija u kien jinsab isseparat minn ma' ommu li kienet tgħix fil-Portugall, li magħha kellu biss kuntatt bit-telefon darba fix-xahar. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, f'dawn iċ-ċirkustanzi u fid-dawl tal-fatt li l-minuri kien jinsab f'età delikata għall-iżvilupp tiegħu, it-titwil tas-sitwazzjoni seta' jikkawża ħsara gravi, jekk mhux ukoll irreparabbli, għar-relazzjoni tiegħu ma' ommu. Barra minn hekk, peress li l-integrazzjoni soċjali u familjari tiegħu kienet diġà fi stadju pjuttost avvanzat fl-Istat Membru tar-residenza attwali tiegħu, it-titwil ta' din is-sitwazzjoni seta' jkompli jikkomprometti l-integrazzjoni tiegħu fil-każ ta' ritorn eventwali fil-Portugall (punti 31 u 32).

2.2. Ċaħda tal-libertà

Sentenza tat-30 ta' Novembru 2009 (Awla Manja), Kadzoev (C-357/09 PPU, EU:C:2009:741)

Individwu, mingħajr dokumenti ta' identità u li kien qiegħed jgħid li kien imwieled fiċ-Ċeċenja, twaqqaf mill-awtoritajiet Bulgari u tqiegħed taħt detenzjoni, f'ċentru speċjali fejn jinżammu b'mod temporanju persuni barranin, fl-istennija tal-eżekuzzjoni tal-miżura ta' deportazzjoni lejn il-fruntiera meħuda kontra tiegħu. Madankollu, għall-finijiet tal-eżekuzzjoni ta' din il-miżura, kien meħtieġ li jinġabru d-dokumenti li jippermettulu jivvjaġġa barra mill-pajjiż. Issa, tliet snin iktar tard, dawn id-dokumenti kienu għadhom ma nkisbux. Barra minn hekk, l-individwu kkonċernat kien ippreżenta applikazzjonijiet għall-ażil, kif ukoll talbiet sabiex il-miżura ta' detenzjoni tiġi ssostitwita b'miżura inqas restrittiva, applikazzjonijiet u talbiet li ġew miċħuda kollha.

F'dan il-kuntest, id-Direttur tal-amministrazzjoni responsabbli għall-imsemmi ċentru ta' detenzjoni kien ressaq il-każ quddiem l-Administrativen sad Sofia-grad (il-Qorti Amministrattiva ta' Sofia, il-Bulgarija), sabiex tieħu deċiżjoni *ex officio* dwar il-passi li kellhom jittieħdu fir-rigward ta' din id-detenzjoni. L-imsemmija qorti osservat, minn naħa, li, qabel l-emenda tal-liġi Bulgara dwar il-barranin [14], għall-finijiet tat-traspożizzjoni tad-Direttiva 2008/115 [15], it-tul tad-detenzjoni f'ċentru ta' detenzjoni temporanja ma kien suġġett għal ebda limitu. Min-naħa l-oħra, hija kkonstatat li ma kienet prevista ebda regola tranżitorja għas-sitwazzjonijiet li fihom kienet ittieħdet deċiżjoni ta' detenzjoni qabel din l-emenda. Għaldaqstant, hija ddeċidiet li tagħmel domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 15(4) sa (6) tad-Direttiva 2008/115.

---

14 Zakon za chuzhdentsite v Republika Balgaria (il-Liġi dwar il-Barranin fir-Repubblika tal-Bulgarija) (DV Nru 153, tal-1998), kif emendata fil-15 ta' Mejju 2009 (DV Nru 36, tal-2009).

15 Direttiva 2008/115/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2008 dwar standards u proċeduri komuni fl-Istati Membri għar-ritorn ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu qegħdin fil-pajjiż illegalment (ĠU 2008, L 348, p. 98).

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li indikat li din il-kawża kienet tqajjem il-kwistjoni ta' jekk kienx hemm lok li l-individwu kkonċernat jinżamm taħt detenzjoni jew jekk kienx hemm lok li jinħeles. F'dan ir-rigward, għalkemm kien aċċettat li, fir-rigward ta' dan l-individwu, ma kienx hemm "prospett raġonevoli ta' tneħħija", fis-sens tal-Artikolu 15(4) tad-Direttiva 2008/115, seta' jkun hemm lok li jiġi ordnat, konformement ma' din id-dispożizzjoni, il-ħelsien immedjat tiegħu (punti 29 u 32). Fid-dawl ta' dan, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tilqa' t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tas-17 ta' Marzu 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188) [16]

Ċittadin Pakistani kien daħal fit-territorju Ungeriż mis-Serbja u kien ippreżenta fl-Ungerija applikazzjoni inizjali għal protezzjoni internazzjonali. Madankollu, dan iċ-ċittadin telaq mill-post ta' residenza assenjat lilu mill-awtoritajiet Ungeriżi u għalhekk l-eżami tal-applikazzjoni tiegħu ngħalaq għar-raġuni li dan iċ-ċittadin kien impliċitament irtira din l-applikazzjoni. Sussegwentement, huwa twaqqaf fir-Repubblika Ċeka u, fuq talba tal-awtoritajiet Ċeki, l-Ungerija reġgħet ħadet responsabbiltà għalih taħt il-proċedura prevista fir-Regolament Nru 604/2013 [17] (iktar 'il quddiem ir-"Regolament Dublin III").

L-individwu kkonċernat għalhekk ippreżenta t-tieni applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali fl-Ungerija u tqiegħed taħt detenzjoni fil-kuntest tal-proċedura tal-eżami ta' din l-applikazzjoni. Din l-applikazzjoni ġiet miċħuda bħala inammissibbli għar-raġuni li, f'dan il-każ, is-Serbja kellha titqies li hija pajjiż terz sigur. Ġew għalhekk ordnati miżuri ta' ritorn u ta' tneħħija kontra dan iċ-ċittadin.

F'dan il-kuntest, id-Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (il-Qorti Amministrattiva u Industrijali ta' Debrecen, l-Ungerija), adita b'rikors kontra d-deċiżjoni li tiċħad it-tieni applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali, iddeċidiet li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja domandi dwar il-kundizzjonijiet li fihom Stat Membru jista' jikkunsidra li jibgħat applikant lejn pajjiż terz sigur, konformement mal-Artikolu 3(3) tar-Regolament Dublin III, mingħajr ma jwettaq analiżi tal-applikazzjoni tiegħu fuq il-mertu tagħha.

L-imsemmija qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li enfasizzat li l-individwu kkonċernat kien is-suġġett, fid-data tal-1 ta' Jannar 2016, ta' miżura ta' detenzjoni. Barra minn hekk, bi tweġiba għal mistoqsija tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-qorti tar-rinviju indikat li din il-miżura kienet ġiet ipprorogata sad-data ta' deċiżjoni definittiva dwar l-applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali tal-individwu kkonċernat jew, fl-assenza ta' tali deċiżjoni sal-1 ta' Marzu 2016, sa din id-data tal-aħħar. Madankollu, dejjem skont il-qorti tar-rinviju, wara l-1 ta' Marzu 2016, il-miżura ta' detenzjoni setgħet terġa' tiġi pprorogata għal perijodu ta' sittin jum, bla ħsara għal limitu ta' perijodu totali ta' detenzjoni ta' sitt xhur.

Il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza tagħha fis-sens li għandu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-individwu kkonċernat ikun imċaħħad mil-libertà u li ż-żamma tiegħu taħt detenzjoni tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali. Barra minn hekk, hija enfasizzat li s-sitwazzjoni ta' dan l-individwu għandha tiġi evalwata hekk kif tkun tinsab fid-data tal-eżami tat-talba sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari (punt 34). Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, f'dan il-każ, il-kriterji kienu ssodisfatti. Fil-fatt, iż-żamma taħt detenzjoni tal-individwu kkonċernat kienet tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali, li tikkonċerna l-legalità taċ-ċaħda tal-applikazzjoni tiegħu għal protezzjoni internazzjonali (punt 35). Il-Qorti tal-Ġustizzja għaldaqstant laqgħet it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

[16] Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2016, p. 37.

[17] Regolament (UE) Nru 604/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 li jistabbilixxi l-kriterji u l-mekkaniżmi biex ikun iddeterminat liema hu l-Istat Membru responsabbli biex jeżamina applikazzjoni għall-protezzjoni internazzjonali iddepożitata għand wieħed mill-Istati Membri minn ċittadin ta' pajjiż terz jew persuna apolida (ĠU 2013, L 180, p. 31).

Sentenza tal-1 ta' Ġunju 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385) [18]

Qorti Ungeriża kienet ħarġet mandat ta' arrest Ewropew fil-konfront ta' ċittadin Rumen bil-għan li jinfetħu proċeduri kriminali. B'hekk, l-individwu kkonċernat ġie arrestat fir-Rumanija u tressaq quddiem il-Curtea de Apel Cluj (il-Qorti tal-Appell ta' Cluj, ir-Rumanija), li kellha tiddeċiedi dwar l-eventwali detenzjoni provviżorja tiegħu u dwar il-konsenja tiegħu lill-awtoritajiet ġudizzjarji Ungeriżi. F'dan il-kuntest, l-imsemmija qorti ordnat il-ħelsien immedjat tiegħu suġġett, iżda, għal miżura ta' kontroll ġudizzjarju.

Il-qorti nazzjonali, peress li kellha dubju dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 8(1)(c) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584 [19], u, b'mod iktar preċiż, dwar il-konsegwenzi tal-assenza ta' mandat ta' arrest nazzjonali, maħruġ qabel u b'mod distint mill-mandat ta' arrest Ewropew, iddeċidiet li tressaq talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Hija talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li enfasizzat li għalkemm attwalment l-individwu kkonċernat ma kienx jinsab arrestat, huwa kien xorta waħda s-suġġett ta' miżura ta' kontroll ġudizzjarju, li tillimita l-libertà individwali tiegħu. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, f'tali ċirkustanzi, ma kienx hemm lok li tintlaqa' din it-talba. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li l-kawża għandha tinqata' bi prijorità, b'applikazzjoni tal-Artikolu 53(3) tar-Regoli tal-Proċedura (punti 27 sa 29).

Sentenza tal-25 ta' Lulju 2018 (Awla Manja), Minister for Justice and Equality (Nuqqasijiet tas-sistema ġudizzjarja) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) [20]

Wara li nħarġu diversi mandati ta' arrest Ewropej minn qrati Pollakki, l-individwu kkonċernat minn dawn il-mandati ġie arrestat fl-Irlanda u tqiegħed taħt detenzjoni, fl-istennija ta' deċiżjoni dwar il-konsenja tiegħu lill-imsemmija awtoritajiet ġudizzjarji. F'dan ir-rigward, huwa ressaq kawża quddiem il-High Court (il-Qorti Għolja, l-Irlanda) u informa lil dik il-qorti li kien qiegħed joġġezzjona għall-konsenja tiegħu għar-raġuni li din il-konsenja kienet ser tesponih għal riskju reali ta' ċaħda tal-ġustizzja fid-dawl tar-riformi leġiżlattivi reċenti tas-sistema ġudizzjarja Pollakka.

F'dan il-kuntest, il-High Court (il-Qorti Għolja) kellha dubji dwar il-konsegwenzi ta' dawn ir-riformi leġiżlattivi, li wasslu lill-Kummissjoni tadotta, fl-20 ta' Diċembru 2017, proposta rraġunata li tistieden lill-Kunsill jikkonstata, fuq il-bażi tal-Artikolu 7(1) TUE, l-eżistenza ta' riskju ċar ta' ksur gravi tal-Istat tad-dritt mir-Repubblika tal-Polonja [21]. Hija għalhekk għamlet diversi domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-pożizzjoni li għandha tittieħed minn awtorità ta' eżekuzzjoni, taħt l-Artikolu 1(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584, fil-każ li jkun hemm riskju reali ta' ksur tad-dritt ta' aċċess għal qorti indipendenti minħabba nuqqasijiet sistemiċi jew ġeneralizzati fir-rigward tal-indipendenza tas-setgħa ġudizzjarja tal-Istat Membru emittenti.

Il-qorti nazzjonali talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Din it-talba ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. Fir-rigward tal-kriterju marbut mal-urġenza, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha f'dan il-qasam qabel ma applikatha għall-każ ineżami. F'dan ir-rigward, hija enfasizzat li l-individwu kkonċernat kien qiegħed jinżamm taħt detenzjoni u li din iż-żamma taħt detenzjoni kienet tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali, sa fejn il-miżura li tinvolvi ċ-ċaħda tal-libertà kienet ġiet ordnata fil-kuntest tal-eżekuzzjoni tal-mandati ta' arrest

[18] Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2016, p. 45.

[19] Deċiżjoni Kwadru [Qafas] tal-Kunsill tat-13 ta' Ġunju 2002 dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 34, u rettifika fil-ĠU 2009, L 17, 45), kif emendata bid-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/299/ĠAI tas-26 ta' Frar 2009 (ĠU 2009, L 81, p. 24).

[20] Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2018, p. 70.

[21] Proposta rraġunata tal-Kummissjoni tal-20 ta' Diċembru 2017 ippreżentata skont l-Artikolu 7(1) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea dwar l-Istat tad-dritt fil-Polonja (COM(2017) 835 final).

Ewropej (punti 29 u 30).

Sentenza tat-12 ta' Frar 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108)

Fuq il-bażi ta' mandat ta' arrest Ewropew maħruġ mill-awtoritajiet kompetenti tar-Renju Unit, ċittadin Brittaniku ġie arrestat fil-Pajjiżi l-Baxxi u mqiegħed taħt detenzjoni. Minn din id-data beda jiddekorri t-terminu ta' sittin jum, previst fl-Artikolu 17(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584, li fih kellha tittieħed id-deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew. Ftit żmien qabel l-iskadenza ta' dan it-terminu, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam, il-Pajjiżi l-Baxxi) ordnat il-proroga ta' dan it-terminu bi tletin jum, konformement mal-Artikolu 17(4) tal-imsemmija deċiżjoni qafas, kif ukoll iż-żamma tal-individwu kkonċernat taħt detenzjoni. Madankollu, sussegwentement, din il-qorti ddeċidiet li tissospendi l-proċedura quddiemha, għal perijodu indeterminat, fl-istennija tar-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għat-talba għal deċiżjoni preliminari mressqa fil-kawża RO (C-327/18 PPU) [22]. Fl-istess waqt, peress li kienu għaddew disgħin jum mill-arrest tiegħu, iċ-ċittadin Brittaniku talab is-sospensjoni tad-detenzjoni tiegħu.

F'dan il-kuntest, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) kellha dubju dwar iż-żamma taħt detenzjoni tal-individwu kkonċernat, fid-dawl tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584 u tal-Artikolu 6 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar 'il quddiem il-"Karta"), li jipprevedi d-dritt għal-libertà u għas-sigurtà. Fil-fatt, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni [23], tali individwu għandu jingħata l-libertà meta jkunu għaddew disgħin jum mill-arrest tiegħu. Madankollu, din il-leġiżlazzjoni ġiet interpretata fis-sens li tippermetti żamma taħt detenzjoni meta l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni tiddeċiedi li tressaq talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jew li tistenna r-risposta għal tali talba mressqa minn awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni oħra. Fil-fatt, f'dawn iż-żewġ każijiet, it-terminu ta' disgħin jum kellu għalhekk jitqies li kien sospiż.

Ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li sostniet li l-individwu kkonċernat kien qiegħed jinżamm taħt detenzjoni fil-Pajjiżi l-Baxxi fuq il-bażi biss tal-mandat ta' arrest Ewropew, u li ma setgħetx tittieħed deċiżjoni dwar it-talba għas-sospensjoni ta' din il-miżura qabel ma l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti deċiżjoni dwar l-imsemmi rinviju. Il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha fis-sens li għandu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-individwu kkonċernat ikun imċaħħad mil-libertà u li ż-żamma tiegħu taħt detenzjoni tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali, u li s-sitwazzjoni ta' dan l-individwu għandha tiġi evalwata hekk kif tkun tinsab fid-data tal-eżami tat-talba sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li l-kriterji kienu ssodisfatti u għalhekk iddeċidiet li tapplika l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari (punti 30 u 31).

Madankollu, sussegwentement, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) informat lill-Qorti tal-Ġustizzja li kienet ordnat is-sospensjoni, taħt ċerti kundizzjonijiet, tal-miżura ta' detenzjoni inkwistjoni sal-għoti tad-deċiżjoni dwar il-konsenja tal-individwu kkonċernat lir-Renju Unit. Fil-fatt, skont il-kalkoli tagħha, it-terminu ta' disgħin jum kien skada, anki jekk jittieħed inkunsiderazzjoni l-perijodu li matulu dan it-terminu kien ġie sospiż. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li ma kienx għad hemm urġenza u li, għaldaqstant, ma kienx għad hemm lok li l-kawża titkompla skont il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

2.3. Riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali

[22] Din it-talba tat lok għas-sentenza tad-19 ta' Settembru 2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733).

[23] Overleveringswet (il-Liġi dwar il-Konsenja) (Stb. 2004, no 195).

Sentenza tas-16 ta' Frar 2017, C. K. et (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127)

F'dan il-każ, ċittadina Sirjana u ċittadin Eġizzjan kienu daħlu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea permezz ta' viża maħruġa mir-Repubblika tal-Kroazja, qabel ma ppreżentaw applikazzjonijiet għall-ażil fir-Repubblika tas-Slovenja. L-awtoritajiet Sloveni għalhekk talbu lill-awtoritajiet Kroati jieħdu responsabbiltà għal dawn l-individwi sa fejn ir-Repubblika tal-Kroazja, konformement mar-Regolament Dublin III, kienet l-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjonijiet tagħhom. Ir-Repubblika tal-Kroazja laqgħet din it-talba. Madankollu, peress li ċ-ċittadina Sirjana kienet tqila, it-trasferiment lejn il-Kroazja kellu jiġi pospost sat-twelid tat-tarbija. Sussegwentement, l-individwi kkonċernati oġġezzjonaw għal dan it-trasferiment filwaqt li argumentaw, minn naħa, li dan kien ser ikollu konsegwenzi negattivi fuq l-istat tas-saħħa taċ-ċittadina Sirjana, li setgħu jaffettwaw ukoll il-benesseri tat-tarbija, u, min-naħa l-oħra, li huma kienu vittmi ta' kummenti u ta' vjolenzi ta' natura razzjali fil-Kroazja. Id-deċiżjoni ta' trasferiment ġiet annullata fl-ewwel istanza iżda ġiet ikkonfermata fl-appell mill-Vrhovno sodišče (il-Qorti Suprema, is-Slovenja). Madankollu, l-Ustavno sodišče (il-Qorti Kostituzzjonali, is-Slovenja), adita mill-individwi kkonċernati, annullat is-sentenza ta' din il-qorti u bagħtet il-kawża lura quddiemha.

F'dan il-kuntest, il-Vrhovno sodišče (il-Qorti Suprema) talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tagħmel preċiżazzjonijiet dwar il-klawżola ta' diskrezzjoni, prevista fl-Artikolu 17 tar-Regolament Dublin III, li, b'mod derogatorju, tippermetti lil Stat Membru jeżamina applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali ppreżentata quddiemu anki jekk dan l-eżami ma jkunx ir-responsabbiltà tiegħu taħt il-kriterji stabbiliti mill-imsemmi regolament.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li indikat li, fid-dawl tal-istat tas-saħħa taċ-ċittadina Sirjana, il-kwistjoni tal-istatus tagħha kellha tiġi deċiża fl-iqsar żmien possibbli. F'dan id-dawl, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li ma setax jiġi eskluż li r-rikorrenti jiġu ttrasferiti lejn il-Kroazja qabel tintemm proċedura ordinarja għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, wara talba għal kjarifika magħmula lill-qorti tar-rinviju [24], din tal-aħħar indikat li għalkemm il-qorti tal-ewwel istanza kienet ordnat is-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni ta' trasferiment fir-rigward tal-individwi kkonċernati, ebda miżura ġudizzjarja ma kienet qiegħda tissospendi l-eżekuzzjoni ta' din id-deċiżjoni f'dak l-istadju tal-proċedura nazzjonali (punti 49 u 50). Il-Qorti tal-Ġustizzja għalhekk laqgħet it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tas-7 ta' Marzu 2017 (Awla Manja), X u X (C-638/16 PPU, EU:C:2017:173) [25]

Koppja ta' ċittadini Sirjani u t-tliet uliedhom, li jgħixu fis-Sirja, kienu ppreżentaw, fl-ambaxxata tal-Belġju fil-Libanu, applikazzjonijiet għal viżi umanitarji, ibbażati fuq l-Artikolu 25(1)(a) tar-Regolament Nru 810/2009 [26] (magħruf bħala l-"Kodiċi tal-Viżi"), qabel marru lura fis-Sirja. L-għan ta' dawn l-applikazzjonijiet kien li jinkisbu viżi b'validità territorjali limitata, sabiex il-familja tkun tista' titlaq mis-Sirja u mbagħad tippreżenta applikazzjoni għall-ażil fil-Belġju. Ir-rikorrenti enfasizzaw li wieħed minnhom kien inħataf minn grupp terroristiku u kien suġġett għal tortura qabel inħeles wara li tħallas riskatt. B'mod ġenerali, huma invokaw id-deterjorament fis-sitwazzjoni tas-sigurtà fis-Sirja, kif ukoll il-fatt li huma kienu esposti għal riskju li jiġu ppersegwiti minħabba li jagħmlu parti mill-komunità Kristjana Ortodossa. L-applikazzjonijiet tagħhom kienu ġew miċħuda għar-raġuni, fost oħrajn, li kellhom l-intenzjoni jibqgħu għal iktar minn disgħin jum fil-Belġju u li l-uffiċċji diplomatiċi Belġjani ma humiex fost l-awtoritajiet li quddiemhom barrani jista' jippreżenta applikazzjoni għall-ażil.

Il-Conseil du contentieux des étrangers (il-Kunsill għall-Kwistjonijiet dwar Barranin, il-Belġju), adit b'rikors kontra din iċ-ċaħda, kellu dubju dwar il-portata tal-marġni ta' diskrezzjoni li għandhom l-Istati Membri f'tali

[24] Talba magħmula fuq il-bażi tal-Artikolu 101(1) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja.
[25] Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2017, p. 42.
[26] Regolament (KE) Nru 810/2009, tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jistabbilixxi Kodiċi Komunitarju dwar il-Viżi (Kodiċi dwar il-Viżi) (ĠU 2009, L 243, p. 1, u rettifika ĠU 2013, L 154, p. 10), kif emendat bir-Regolament (UE) Nru 610/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 (ĠU 2013, L 182, p. 1).

kuntest, b'mod partikolari fid-dawl tal-obbligi li joħorġu mill-Karta u, b'mod partikolari, mill-Artikoli 4 (projbizzjoni tat-tortura u ta' pieni jew trattamenti inumani jew degradanti) u 18 (dritt għall-ażil) tagħha. Huwa għalhekk għamel diversi domandi preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja.

Il-Conseil du contentieux des étrangers (il-Kunsill għall-Kwistjonijiet dwar Barranin) talab ukoll li l-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, huwa invoka s-sitwazzjoni drammatika tal-kunflitt armat fis-Sirja, l-età żgħira ta' wlied ir-rikorrenti, il-profil partikolarment vulnerabbli ta' dawn tal-aħħar, marbut mal-fatt li jagħmlu parti mill-komunità Kristjana Ortodossa, u l-fatt li huwa kien ġie adit fil-kuntest ta' proċedura ta' sospensjoni ta' urġenza estrema. F'dan ir-rigward, huwa speċifika li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari ineżami kellu l-effett li jissospendi l-proċedura fil-kawża prinċipali (punti 30 u 31).

Il-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, hija enfasizzat li ma kienx ikkontestat li, minn tal-inqas fid-data tal-eżami tat-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, ir-rikorrenti kienu esposti għar-riskju reali li jkunu suġġetti għal trattamenti inumani jew degradanti. Issa, skont il-Qorti tal-Ġustizzja, dan il-fatt għandu jitqies li huwa element ta' urġenza li jiġġustifika l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari (punt 33).

Digriet tas-27 ta' Settembru 2018, FR (C-422/18 PPU, mhux ippubblikat, EU:C:2018:784)

Ċittadin Niġerjan kien ippreżenta applikazzjoni għall-ażil fl-Italja. Insostenn tagħha, huwa invoka l-fatt li kien imġiegħel jitlaq mill-pajjiż ta' oriġini tiegħu minħabba li l-awtoritajiet nazzjonali kienu skoprew li kellu relazzjoni omosesswali u minħabba li, għal din ir-raġuni, kien espost għar-riskju li jiġi arrestat u mqiegħed taħt detenzjoni. Wara li l-applikazzjoni għall-ażil tiegħu ġiet miċħuda mill-awtorità kompetenti u wara li din iċ-ċaħda ġiet ikkonfermata mit-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano, l-Italja), iċ-ċittadin Niġerjan, minn naħa, ippreżenta appell fil-kassazzjoni u, min-naħa l-oħra, ressaq talba għal miżuri provviżorji quddiem it-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano), intiża għas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-imsemmija qorti. Issa, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali [27], din il-qorti kellha tiddeċiedi dwar tali talba għal sospensjoni billi tevalwa jekk l-aggravji mqajma fil-kuntest tal-appell mid-deċiżjoni tagħha kinux fondati jew le, u mhux billi tevalwa jekk kienx hemm riskju ta' dannu gravi u irreparabbli għal dan l-applikant minħabba l-eżekuzzjoni ta' din id-deċiżjoni.

It-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano) għamlet domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-kompatibbiltà ta' din il-leġiżlazzjoni nazzjonali mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2013/32 [28], moqrija fid-dawl tal-Artikolu 47 tal-Karta, li jiggarantixxi dritt għal rimedju effettiv.

Il-qorti nazzjonali talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija indikat li r-rikorrent kien meħtieġ jitlaq immedjatament mit-territorju Taljan u li seta' jitneħħa lejn in-Niġerija f'kull mument, fejn kien ser ikun espost għal riskju serju li jkun suġġett għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pieni jew trattamenti inumani jew degradanti oħra. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju enfasizzat li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għad-domanda magħmula seta' jkollha influwenza determinanti fuq il-kwistjoni ta' jekk ir-rikorrent setax jibqa' fit-territorju Taljan fl-istennija tal-eżitu tal-appell fil-kassazzjoni tiegħu (punti 24 u 25). F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-possibbiltà li r-rikorrent jitneħħa lejn in-Niġerija qabel tintemm proċedura ordinarja għal deċiżjoni preliminari ma setgħetx

[27] Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (id-Digriet Leġiżlattiv Nru 25, dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2005/85/KE dwar standards minimi għal proċeduri fl-Istati Membri għall-għoti u l-irtirar tal-istatus ta' rifuġjat), tal-25 ta' Jannar 2008 (GURI Nru 40, tas-16 ta' Frar 2008), kif emendat bid-decreto-legge n. 13 – Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonche' per il contrasto dell'immigrazione illegale (id-Digriet Liġi Nru 13, li jistabbilixxi dispożizzjonijiet urġenti dwar il-ħeffa tal-proċeduri fil-qasam tal-protezzjoni internazzjonali kif ukoll dwar il-ġlieda kontra l-immigrazzjoni illegali), tas-17 ta' Frar 2017 (GURI Nru 40, tas-17 ta' Frar 2017), ikkonfermat bħala liġi, b'emendi, permezz tal-Liġi Nru 46, tat-13 ta' April 2017.

[28] Direttiva 2013/32/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar proċeduri komuni għall-għoti u l-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali (ĠU 2013, L 180, p. 60).

tiġi eskluża u għalhekk iddeċidiet li tilqa' t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari (punt 27).

Sentenza tas-17 ta' Ottubru 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835)

Wara li żżewġet ċittadin Brittaniku, ċittadina tal-Bangladexx kienet ibbenefikat minn viża li tippermettilha tistabbilixxi ruħha fir-Renju Unit. Sussegwentement, il-koppja marru fil-Bangladexx matul it-tqala taċ-ċittadina tal-Bangladexx. It-tifla tagħhom twieldet hemmhekk u qatt ma għexet fir-Renju Unit. Il-missier mar lura lejn ir-Renju Unit waħdu. Skont l-allegazzjonijiet tal-omm, li huma kkontestati mill-missier, dan tal-aħħar kien qarraq biha sabiex twelled f'pajjiż terz u kien qiegħed iġiegħla tkompli tgħix hemmhekk mat-tifla, mingħajr gass, elettriku u ilma għax-xorb, u mingħajr l-ebda dħul, fi ħdan komunità li kienet qed tistigmatizzaha. B'hekk, l-omm ippreżentat rikors quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Family Division (il-Qorti Għolja tal-Ġustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Familja, ir-Renju Unit), sabiex it-tifla titqiegħed taħt il-protezzjoni ta' din il-qorti u sabiex jiġi ordnat ir-ritorn tagħhom lejn ir-Renju Unit.

Il-qorti nazzjonali qieset li fl-ewwel lok kien meħtieġ li tiġi deċiża l-kwistjoni tal-ġurisdizzjoni tagħha sabiex tagħti deċiżjoni fir-rigward tal-minuri, li kien jimplika li kellu jiġi ddeterminat jekk il-minuri setgħetx titqies li kellha r-residenza abitwali tagħha, fis-sens tal-Artikolu 8(1) tar-Regolament Nru 2201/2003, fir-Renju Unit, minkejja li qatt ma kienet marret f'dan l-Istat Membru. Barra minn hekk, l-imsemmija qorti kellha dubju dwar jekk iċ-ċirkustanzi tal-kawża, b'mod partikolari l-aġir tal-missier u l-ksur tad-drittijiet fundamentali tal-omm jew tat-tifla, kellhomx impatt fuq dan il-kunċett ta' "residenza abitwali".

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, l-ewwel nett, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li fil-każ li l-influwenza deċiżiva eżerċitata mill-missier fuq l-omm tiġi stabbilita, il-benesseri attwali tat-tifla jkun kompromess b'mod serju. Kull dewmien fit-teħid ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji fir-rigward tal-minuri jtawwal is-sitwazzjoni attwali u għalhekk isaħħaħ ir-riskju ta' ħsara serja, jekk mhux ukoll irreparabbli, għall-iżvilupp ta' din il-minuri. It-tieni nett, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, fil-każ ta' eventwali ritorn lejn ir-Renju Unit, tali dewmien seta' jippreġudika wkoll l-integrazzjoni tal-minuri fl-ambjent familjari u soċjali l-ġdid tagħha. Fl-aħħar nett, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat li l-età żgħira ħafna tal-minuri (sena u xahrejn fid-data tad-deċiżjoni tar-rinviju) kienet tfisser li l-iżvilupp tagħha kien ta' natura partikolarment delikat (punti 26 u 27).

II. Il-proċedura mħaffa

1. Raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa

1.1. Natura u s-sensittività tal-qasam ta' interpretazzjoni li jkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari

Digriet tat-22 ta' Frar 2008, Kozłowski (C-66/08, mhux ippubblikat, EU:C:2008:116) [29]

It-tilwima fil-kawża prinċipali kienet tikkonċerna ċittadin Pollakk li kienu ilu jirrisjedi għal diversi snin, għalkemm mhux b'mod kontinwu u probabbilment b'mod illegali, fil-Ġermanja, fejn dak iż-żmien kien qiegħed jiskonta piena ta' priġunerija. Dan iċ-ċittadin kien is-suġġett ta' mandat ta' arrest Ewropew, maħruġ minn qorti Pollakka, sabiex tiġi eżegwita piena ta' priġunerija li għaliha kien diġà ġie kkundannat. F'dan il-kuntest, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart, il-Ġermanja), li kellha tiddeċiedi dwar il-konsenja tal-individwu kkonċernat lill-awtoritajiet ġudizzjarji Pollakki, kellha dubju dwar l-interpretazzjoni tal-kundizzjoni ta' residenza jew ta' domiċilju prevista fil-punt 6 tal-Artikolu 4 tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584. Fil-fatt, din id-dispożizzjoni tipprevedi raġuni fakultattiva għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew meta l-persuna rikjesta "toqgħod fi, jew hi ċittadina jew resident[i] ta' l-Istat Membru li jesegwixxi" u meta dan l-Istat jintrabat li jeżegwixxi l-piena barranija.

Barra minn hekk, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li d-detenzjoni tal-individwu kkonċernat fit-territorju Ġermaniż kienet waslet biex tintemm fil-futur qarib u li, barra minn hekk, dan seta' jiġi rrilaxxat b'mod antiċipat.

Wara li indika li t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li ma kinitx tapplika f'dan il-każ, kellha titqies li kienet talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [30], il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li din il-kawża tqajjem problemi ta' interpretazzjoni li jikkonċernaw qasam sensittiv tal-attività tal-leġiżlatur Ewropew li jikkonċerna aspetti ċentrali tal-funzjonament tal-mandat ta' arrest Ewropew li fir-rigward tagħhom kien l-ewwel darba li l-Qorti tal-Ġustizzja ntalbet tagħti deċiżjoni. Fil-fatt, l-interpretazzjoni mitluba kienet tista' jkollha konsegwenzi ġenerali, kemm għall-awtoritajiet li jkollhom jikkooperaw fil-kuntest tal-mandat ta' arrest Ewropew u kemm għad-drittijiet tal-persuni rikjesti, li jkunu jinsabu f'sitwazzjoni ta' inċertezza. Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies ukoll li risposta rapida kellha tippermetti lill-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni tagħti deċiżjoni fl-aħjar kundizzjonijiet possibbli dwar it-talba għal konsenja li tkun saritilha, filwaqt li jkollha l-possibbiltà li tikkonforma ruħha, fl-iqsar żmien possibbli, mal-obbligi tagħha taħt id-Deċiżjoni Qafas 2002/584 (punti 11 u 12). Huwa għalhekk issuġġetta l-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

1.2. Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari

Digriet tal-4 ta' Ottubru 2012, Pringle (C-370/12, mhux ippubblikat, EU:C:2012:620) [31]

Din il-kawża taqa' fil-kuntest tal-ħolqien tal-Mekkaniżmu Ewropea ta' Stabbiltà (MES), wara l-kriżi finanzjarja li laqtet iż-żona tal-euro fl-2010. Fil-fatt, din l-istituzzjoni finanzjarja internazzjonali hija intiża li

---

[29] Is-sentenza tas-17 ta' Lulju 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2008, p. 54.

[30] Ara, iktar 'il fuq, fil-Parti I ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari", il-punt "1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari".

[31] Is-sentenza tas-27 ta' Novembru 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2012, p. 52.

tirrilaxxa riżorsi finanzjarji u li tipprovdi sostenn għall-istabbiltà tal-Istati Membri taż-żona tal-euro li jkunu qegħdin jaffaċċjaw, jew li jkunu fir-riskju li jaffaċċjaw, problemi serji ta' finanzjament. F'dan il-każ, Membru tal-Parlament Irlandiż kien ippreżenta rikors kontra l-Gvern Irlandiż. Huwa qajjem l-invalidità tad-Deċiżjoni 2011/199 [32] u allega, barra minn hekk, li, jekk tirratifika, tapprova jew taċċetta t-Trattat li jistabbilixxi l-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà, konkluż fit-2 ta' Frar 2012 [33], l-Irlanda tkun qiegħda tassumi obbligi inkompatibbli mat-Trattati li fuqhom hija bbażata l-Unjoni Ewropea.

F'dan il-kuntest, is-Supreme Court (il-Qorti Suprema, l-Irlanda) ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja u talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li invokat li r-ratifika tat-Trattat MES mill-Irlanda fil-ħin kienet ta' importanza kbira ħafna għal membri oħra tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà u, b'mod partikolari, għal dawk li għandhom bżonn assistenza finanzjarja. Minkejja li fil-frattemp l-Irlanda, bħall-Istati Membri l-oħra kollha firmatarji tat-Trattat MES, kienet irratifikat dan it-trattat, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li d-domandi preliminari magħmula f'din il-kawża kienu jqajmu inċertezza dwar il-validità ta' dan it-trattat. Filwaqt li enfasizza ċ-ċirkustanzi eċċezzjonali ta' kriżi finanzjarja li fihom ġie konkluż dan it-trattat, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li l-użu tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari kien meħtieġ sabiex titneħħa fl-iqsar żmien possibbli din l-inċertezza, li tippreġudika l-għan tat-Trattat MES, jiġifieri l-ħarsien tal-istabbiltà finanzjarja taż-żona tal-euro (punti 6 sa 8).

Digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab (C-670/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:120) [34] u Jafari (C-646/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:138) [35]

Fil-kawża Mengesteab (C-670/16), ċittadin Eritrew kien talab l-ażil quddiem l-awtoritajiet Ġermaniżi, li ħarġulu ċertifikat ta' dikjarazzjoni. F'dan ir-rigward għandu jiġi speċifikat li d-dritt Ġermaniż [36] jagħmel distinzjoni bejn il-fatt li jintalab l-ażil, li jagħti lok għall-ħruġ ta' tali ċertifikat, u l-preżentazzjoni ta' applikazzjoni uffiċjali għall-ażil. Meta l-individwu kkonċernat seta' finalment jippreżenta tali applikazzjoni għall-ażil, disa' xhur iktar tard, l-awtoritajiet Ġermaniżi talbu lill-awtoritajiet Taljani jieħdu responsabbiltà għalih peress li, skont ir-Regolament Dublin III, ir-Repubblika Taljana kienet l-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjoni tiegħu. Għaldaqstant, l-applikazzjoni għall-ażil tal-individwu kkonċernat ġiet miċħuda bħala inammissibbli u ġie ordnat it-trasferiment tiegħu lejn l-Italja. Adita b'rikors kontra din id-deċiżjoni ta' trasferiment, il-Verwaltungsgericht Minden (il-Qorti Amministrattiva ta' Minden, il-Ġermanja) kellha dubju, minn naħa, dwar il-possibbiltà, għal applikant għall-ażil, li jinvoka l-iskadenza tat-termini għall-preżentata tat-talba sabiex tittieħed responsabbiltà, u, min-naħa l-oħra, dwar il-modalitajiet għall-kalkolu ta' dawn it-termini. Fil-fatt, konformement mal-Artikolu 21(1) tar-Regolament Dublin III, fil-każ li ma jiġux osservati t-termini indikati, ir-responsabbiltà għall-eżami tal-applikazzjoni tiġi ttrasferita lill-Istat Membru li quddiemu tkun ġiet ippreżentata. Madankollu, il-Verwaltungsgericht Minden (il-Qorti Amministrattiva ta' Minden) osservat li tali dewmien kien estremament komuni fil-Ġermanja minħabba ż-żieda inabitwali fin-numru ta' applikanti għall-ażil b'effett mill-2015.

Fil-kawża Jafari (C-646/16), il-membri ta' familja Afgana kienu qasmu l-fruntiera bejn is-Serbja u l-Kroazja. L-awtoritajiet Kroati kienu mbagħad organizzaw it-trasport tagħhom sal-fruntiera Slovena, bil-għan li jgħinuhom jaslu fi Stati Membri oħra sabiex jippreżentaw applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali hemmhekk. Il-familja għamlet dan fl-Awstrija. Madankollu, sa fejn ir-Regolament Dublin III jipprevedi li r-responsabbiltà taqa' fuq l-Istat Membru li l-fruntiera esterna tiegħu tkun inqasmet b'mod irregolari, l-awtoritajiet Awstrijaċi kienu talbu lill-awtoritajiet Kroati jieħdu responsabbiltà għall-individwi kkonċernati.

[32] Deċiżjoni tal-Kunsill Ewropew 2011/199/UE tal-25 ta' Marzu 2011 li temenda l-Artikolu 136 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea fir-rigward ta' mekkaniżmu ta' stabbiltà għall-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro (ĠU 2011, L 91, p. 1).

[33] It-Trattat li jistabbilixxi l-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà kien ġie konkluż fi Brussell (il-Belġju) fit-2 ta' Frar 2012, bejn ir-Renju tal-Belġju, ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja, ir-Repubblika tal-Estonja, l-Irlanda, ir-Repubblika Ellenika, ir-Repubblika ta' Spanja, ir-Repubblika Franċiża, ir-Repubblika Taljana, ir-Repubblika ta' Ċipru, il-Gran Dukat tal-Lussemburgu, Malta, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Repubblika tal-Awstrija, ir-Repubblika Portugiża, ir-Repubblika tas-Slovenja, ir-Repubblika Slovakka u r-Repubblika tal-Finlandja. Dan it-trattat daħal fis-seħħ fis-27 ta' Settembru 2012.

[34] Is-sentenza tas-26 ta' Lulju 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2017, p. 43.

[35] Is-sentenza tas-26 ta' Lulju 2017, Jafari (C-646/15, EU:C:2017:586) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2017, p. 45.

[36] Asylgesetz (il-Liġi dwar l-Ażil), fil-verżjoni ppubblikata fit-2 ta' Settembru 2008 (BGBl. 2008 I, p. 1798).

Għaldaqstant, l-applikazzjonijiet tal-familja kienu ġew miċħuda u ġie ordnat it-trasferiment tal-individwi kkonċernati lejn il-Kroazja. Adita b'rikors kontra dawn id-deċiżjonijiet, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva, l-Awstrija) staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-mod li bih għandhom jiġu applikati l-kriterji dwar il-ħruġ ta' permessi ta' soġġorn jew ta' viżi u dwar id-dħul jew is-soġġorn, previsti fl-Artikoli 12 u 13 tar-Regolament Dublin III.

Iż-żewġ qrati tar-rinviju talbu l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, talbiet li ntlaqgħu mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja.

Fiż-żewġ kawżi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja beda billi fakkar li, normalment, in-numru kbir ta' persuni jew ta' sitwazzjonijiet legali potenzjalment ikkonċernati mid-deċiżjoni li jkollha tieħu qorti tar-rinviju wara li tkun għamlet rinviju għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja ma jistax, bħala tali, jikkostitwixxi ċirkustanza eċċezzjonali ta' natura li tiġġustifika l-użu ta' proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:120, punt 10, u Jafari, C-646/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:138, punt 10).

Madankollu, huwa żied li, f'dan il-każ, din il-kunsiderazzjoni ma setgħetx tkun deċiżiva sa fejn in-numru ta' kawżi kkonċernati mid-domandi preliminari magħmula kienu tali li l-inċertezza dwar l-eżitu tagħhom kienet tista' tostakola l-funzjonament tas-sistema stabbilita permezz tar-Regolament Dublin III u, għaldaqstant, tkun tista' ddgħajjef is-sistema Ewropea komuni ta' ażil implimentata mil-leġiżlatur tal-Unjoni Ewropea b'applikazzjoni tal-Artikolu 78 TFUE. Fil-fatt, minn naħa, dawn il-kawżi kienu jaqgħu f'kuntest mingħajr preċedent fejn kien ġie rreġistrat numru eċċezzjonalment kbir ta' applikazzjonijiet għall-ażil, fil-Ġermanja, fl-Awstrija u, b'mod iktar ġenerali, fl-Unjoni, f'kundizzjonijiet analogi għal dawk inkwistjoni f'din il-kawża. Min-naħa l-oħra, dawn il-kawżi kienu jqajmu problemi ta' interpretazzjoni marbuta direttament ma' dan il-kuntest li kienu jikkonċernaw aspetti ċentrali tas-sistema implimentata permezz tar-Regolament Dublin III, li dwarhom il-Qorti tal-Ġustizzja kienet meħtieġa tiddeċiedi għall-ewwel darba. Għaldaqstant, ir-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja seta' jkollha konsegwenzi ġenerali għall-awtoritajiet nazzjonali li kienu meħtieġa jikkooperaw sabiex japplikaw dan ir-regolament (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:120, punti 11 sa 13, u Jafari, C-646/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:138, punti 11 sa 13).

Skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, minn dan kien isegwi li l-inċertezza dwar id-determinazzjoni tal-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjonijiet għall-ażil bħal dawk inkwistjoni fil-kawżi prinċipali ma kinitx tippermetti lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jipprevedu l-miżuri amministrattivi u baġitarji meħtieġa sabiex jiġi żgurat, konformement mar-rekwiżiti li jirriżultaw kemm mid-dritt tal-Unjoni u kemm mill-impenji internazzjonali tal-Istati Membri kkonċernati, l-eżami ta' dawn l-applikazzjonijiet u l-akkoljenza tal-applikanti għall-ażil li, jekk ikun il-każ, kienu jaqgħu taħt ir-responsabbiltà tagħhom. F'din is-sitwazzjoni eċċezzjonali ta' kriżi, l-użu tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari kien meħtieġ sabiex titneħħa, fl-iqsar żmien possibbli, din l-inċertezza li kienet ta' preġudizzju għall-funzjonament tajjeb tas-sistema Ewropea komuni tal-ażil, li jikkontribwixxi sabiex jiġi osservat l-Artikolu 18 tal-Karta (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:120, punti 15 u 16, u Jafari, C-646/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:138, punti 14 u 15).

Digriet tat-28 ta' Frar 2017, M.A.S. u M.B. (C-42/17, mhux ippubblikat, EU:C:2017:168) [37]

Il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali, l-Italja) kienet ġiet adita bi kwistjoni ta' natura kostituzzjonali minn żewġ qrati Taljani li kellhom dubju dwar l-eventwali ksur tal-prinċipju ta' legalità fil-każ li tiġi applikata r-regola li tirriżulta mis-sentenza Taricco *et* [38], fil-kuntest ta' proċeduri kriminali pendenti quddiemhom. Jitfakkar li, fl-imsemmija sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja kienet ikkonstatat li, f'żewġ każijiet identifikati minnha, ir-regoli Taljani dwar il-preskrizzjoni applikabbli għar-reati fiskali fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) setgħu jippreġudikaw l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri mill-Artikolu 325(1) u

[37] Is-sentenza tal-5 ta' Diċembru 2017, M.A.S. u M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2017, p. 32.
[38] Sentenza tat-8 ta' Settembru 2015 (C-105/14, EU:C:2015:555).

(2) TFUE. Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, f'dawn il-każijiet, il-qorti nazzjonali kompetenti kellha tagħti effett sħiħ lill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE billi, jekk ikun meħtieġ, ma tapplikax id-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali kkonċernati.

F'dan il-każ, konformement mar-regola stabbilita fl-imsemmija sentenza, il-qrati Taljani qiesu li kellhom jinjoraw it-terminu ta' preskrizzjoni previst fil-codice penale (il-Kodiċi Kriminali) u, għalhekk, kellhom jiddeċiedu fuq il-mertu. Madankollu, il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali) espremiet dubji dwar il-kompatibbiltà ta' tali soluzzjoni mal-prinċipju ta' legalità tar-reati u tal-pieni, kif stabbilit fil-Kostituzzjoni Taljana u kif interpretat minnha stess, li jeżiġi li d-dispożizzjonijiet kriminali għandhom jiġu ddeterminati bi preċiżjoni u ma jistgħux ikunu retroattivi.

Il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li sostniet li kienet inħolqot sitwazzjoni ta' inċertezza kbira dwar l-interpretazzjoni li għandu jingħata d-dritt tal-Unjoni, li din l-inċertezza kienet taffettwa proċeduri kriminali pendenti u li kien urġenti li din l-inċertezza titneħħa (punt 6). F'dan id-dawl, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li risposta mogħtija fi żmien qasir kienet ta' natura li tneħħi dawn l-inċertezzi u li, sa fejn dawn tal-aħħar jikkonċernaw kwistjonijiet fundamentali tad-dritt kostituzzjonali nazzjonali u tad-dritt tal-Unjoni, l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari kienet iġġustifikata (punti 8 u 9).

Digrieti tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18, mhux ippubblikat, EU:C:2018:786) u tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18, EU:C:2018:910)

Dawn iż-żewġ kawżi jikkonċernaw il-konformità ta' liġi Pollakka ġdida [39] mad-dritt tal-Unjoni. Din il-liġi, li daħlet fis-seħħ fit-3 ta' April 2018, naqqset l-età tal-irtirar tal-Membri tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema, il-Polonja), minn 70 sena għal 65 sena, u ffissat il-kundizzjonijiet li fihom dawn il-Membri jistgħu, jekk ikun il-każ, jiġu awtorizzati jkomplu jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom. F'dan ir-rigward, huwa previst, minn naħa, li din il-liġi tapplika għall-Imħallfin diġà fil-kariga, li ġew innominati bħala Mħallfin tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) qabel id-data tad-dħul fis-seħħ tagħha, u, min-naħa l-oħra, li l-President tar-Repubblika tal-Polonja għandu s-setgħa diskrezzjonali li jestendi l-funzjoni ġudizzjarja attiva ta' dawn l-Imħallfin wara li jagħlqu l-65 sena.

Fil-kawża Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18), kulleġġ ġudikanti ordinarju tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) kien iddeferixxa, qabel ma ta deċiżjoni, numru ta' kwistjonijiet lill-kulleġġ ġudikanti estiż ta' din il-qorti. Fl-istadju inizjali tal-eżami ta' dawn il-kwistjonijiet, is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) osservat li l-mandati ta' tnejn mill-membri tal-kulleġġ ġudikanti estiż tagħha kienu potenzjalment ikkonċernati mill-imsemmija liġi. Madankollu, is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), fil-kulleġġ ġudikanti estiż, espremiet dubji dwar il-konformità ta' din il-liġi mad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari fir-rigward ta' eventwali ksur tal-prinċipji tal-Istat ta' dritt, tal-irremovabbiltà u tal-indipendenza tal-Imħallfin, kif ukoll tal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni minħabba l-età. Barra minn hekk, hija qieset li kienet meħtieġa kjarifika mill-Qorti tal-Ġustizzja u għalhekk għamlet talba għal deċiżjoni preliminari. Il-qorti nazzjonali talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari billi sostniet li l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mitluba kienet essenzjali sabiex tkun tista' teżerċita l-kompetenza ġudizzjarja tagħha b'mod legali u inkonformità mal-prinċipju ta' ċertezza legali (digriet tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, mhux ippubblikat, EU:C:2018:786, punt 12).

Fl-itess ħin, fil-kawża Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18), il-Kummissjoni ppreżentat, taħt l-Artikolu 258 TFUE, rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja għaliex qieset li, bl-adozzjoni tal-imsemmija liġi, din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt it-tieni

[39] Ustawa o Sądzie Najwyższym (il-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema)), tat-8 ta' Diċembru 2017 (Dz. U. de 2018, intestatura 5).

subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE u taħt l-Artikolu 47 tal-Karta. Il-Kummissjoni talbet ukoll li din il-kawża tkun is-suġġett ta' proċedura mħaffa, filwaqt li espremiet dubji dwar il-kapaċità stess tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) li tkompli tiddeċiedi b'rispett tad-dritt fundamentali ta' kull individwu li jkollu aċċess għal qorti indipendenti (digriet tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18, EU:C:2018:910, punt 20).

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' dawn iż-żewġ talbiet, filwaqt li enfasizza l-gravità tal-inċertezzi tal-qorti tar-rinviju u tal-Kummissjoni u filwaqt li indika li l-għoti ta' risposta fi żmien qasir kien ta' natura li jneħħi dawn l-inċertezzi.

Fir-rigward tal-gravità tal-inċertezzi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li dawn jikkonċernaw kwistjonijiet importanti tad-dritt tal-Unjoni marbuta, b'mod partikolari, mal-indipendenza ġudizzjarja u li jikkonċernaw il-konsegwenzi li l-interpretazzjoni ta' dan id-dritt jista' jkollha fuq il-kompożizzjoni u l-funzjonament stess tal-qorti suprema Pollakka. F'dan id-dawl, minn naħa, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li r-rekwiżit ta' indipendenza tal-Imħallfin jaqa' taħt il-kontenut essenzjali tad-dritt fundamentali għal smigħ xieraq, li huwa ta' importanza kardinali billi jiggarantixxi l-protezzjoni tad-drittijiet kollha li l-individwi jgawdu bis-saħħa tad-dritt tal-Unjoni u l-ħarsien tal-valuri komuni għall-Istati Membri stabbiliti fl-Artikolu 2 TUE, b'mod partikolari, tal-valur tal-Istat ta' dritt. Min-naħa l-oħra, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja enfasizza li l-inċertezzi inkwistjoni fil-kawżi ineżami seta' jkollhom ukoll impatt fuq il-funzjonament tas-sistema ta' kooperazzjoni ġudizzjarja fil-kuntest tal-mekkaniżmu ta' rinviju għal deċiżjoni preliminari previst fl-Artikolu 267 TFUE, li huwa l-element ċentrali tas-sistema ġudizzjarja tal-Unjoni Ewropea. Fil-fatt, l-indipendenza tal-qrati nazzjonali, u b'mod partikolari dik tal-qrati li, bħas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), jiddeċiedu fl-aħħar istanza, hija essenzjali (digrieti tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, mhux ippubblikat, EU:C:2018:786, punt 15, u tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18, EU:C:2018:910, punti 21, 22 u 25).

Barra minn hekk, għandu jiġi nnotat li, fid-digriet Il-Kummissjoni vs Il-Polonja [40], il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja wieġeb ukoll għall-allegazzjonijiet tar-Repubblika tal-Polonja fis-sens li l-applikazzjoni ta' proċedura mħaffa kienet ser taffettwa d-drittijiet tad-difiża tagħha. Fil-fatt, din tal-aħħar kienet qiegħda tikkritika l-fatt li l-Istat konvenut għandu jippreżenta l-argumenti kollha tiegħu f'nota waħda biss u li l-proċedura ma tagħtix lok għal replika u għal kontroreplika. Hija argumentat ukoll li l-Kummissjoni kienet damet sabiex tressaq il-kawża quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja u li dan id-dewmien ma jistax jiġi kkumpensat b'tali restrizzjoni tad-drittijiet proċedurali tagħha (punt 17). Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li huwa minnu li, fil-każ li tiġi applikata l-proċedura mħaffa, ir-rikors u r-risposta ma jistgħux jiġu kkompletati permezz ta' replika u ta' kontroreplika ħlief fil-każ li l-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jqis, wara li jinstemgħu l-Imħallef Relatur u l-Avukat Ġenerali, li dawn ikunu neċessarji. Madankollu, fil-każ li ma tiġix awtorizzata l-preżentata ta' replika, ma jidhirx kif, fl-assenza ta' tali replika u għalhekk ta' argumenti u ta' punti li jikkompletaw dawk li jinsabu fir-rikors u li għalihom il-konvenut kellu l-possibbiltà jwieġeb fir-risposta tiegħu, l-imsemmi konvenut jista' jallega li d-drittijiet tad-difiża tiegħu huma affettwati mill-fatt li ma jistax jippreżenta kontroreplika. Barra minn hekk, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li qabel il-proċeduri għall-konstatazzjoni ta' nuqqas ta' twettiq ta' obbligu quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jkun hemm proċedura prekontenzjuża li matulha l-partijiet ikollhom l-opportunità jesponu u jelaboraw l-argumenti li eventwalment jiġu sussegwentement żviluppati quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja (punti 23 u 24).

Digriet tad-19 ta' Ottubru 2018, Wightman et (C-621/18, EU:C:2018:851) [41]

Din il-kawża tressqet wara n-notifika, fid-29 ta' Marzu 2017, mill-Prime Minister (il-Prim Ministru, ir-Renju Unit), tal-intenzjoni tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq li joħroġ mill-Unjoni, skont l-

[40] Digriet tal-15 ta' Novembru 2018 (C-619/18, EU:C:2018:910).

[41] Is-sentenza tal-10 ta' Diċembru 2018, Wightman *et* (C-621/18, EU:C:2018:999), mogħtija mis-Seduta Plenarja, ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2018, p. 13.

Artikolu 50 TUE. F'dan il-kuntest, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, li kienu jinkludu Membru tal-Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (il-Parlament tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq), żewġ Membri tal-iScottish Parliament (il-Parlament Skoċċiż, ir-Renju Unit) u tliet Membri tal-Parlament Ewropew, ippreżentaw rikors għal stħarriġ ġudizzjarju intiż li tinkiseb sentenza dikjaratorja li tispeċifika jekk, meta u kif l-imsemmija notifika setgħet tiġi rrevokata unilateralment.

Il-Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (il-Qorti Suprema Ċivili, Sede ta' Appell, L-Ewwel Awla, l-Iskozja, ir-Renju Unit), adita b'appell miċ-ċaħda ta' dan ir-rikors, laqgħet it-talba tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali sabiex titressaq talba għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, għall-kuntrarju tal-qorti tal-ewwel istanza, l-imsemmija qorti qieset li la kien akkademiku u lanqas prematur li ssir domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar jekk Stat Membru jistax jirrevoka unilateralment in-notifika magħmula taħt l-Artikolu 50(2) TUE, qabel jintemm il-perijodu ta' sentejn previst f'dan l-artikolu, u b'hekk jibqa' fl-Unjoni. Għall-kuntrarju, hija qieset li risposta mill-Qorti tal-Ġustizzja kellha tikkjarifika l-possibbiltajiet disponibbli għall-Membri tal-Parlament meta jiġu sabiex jivvotaw dwar dawn is-suġġetti.

Il-Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (il-Qorti Suprema Ċivili, Sede ta' Appell, L-Ewwel Awla, l-Iskozja) talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Hija enfasizzat in-natura urġenti tat-talba tagħha minħabba, minn naħa, it-terminu ta' sentejn li beda jiddekorri fid-29 ta' Marzu 2017 u li għalih hija suġġetta din il-proċedura ta' ħruġ, u, min-naħa l-oħra, il-ħtieġa li jiġu organizzati, ferm qabel id-29 ta' Marzu 2019, id-dibattiti u l-votazzjoni fil-Parlament tar-Renju Unit dwar dan is-suġġett.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li l-qorti tar-rinviju kienet ippreżentat raġunijiet li jikkaratterizzaw b'mod ċert l-urġenza li tingħata deċiżjoni. F'dan id-dawl, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li, meta kawża tqajjem inċertezzi serji li jikkonċernaw kwistjonijiet fundamentali tad-dritt kostituzzjonali nazzjonali u tad-dritt tal-Unjoni, jista' jkun meħtieġ, fid-dawl taċ-ċirkustanzi partikolari ta' tali kawża, li din il-kawża tiġi ttrattata fi żmien qasir. B'hekk, fid-dawl tal-importanza fundamentali għar-Renju Unit u għall-ordinament kostituzzjonali tal-Unjoni li tirrappreżenta l-implimentazzjoni tal-Artikolu 50 TUE, iċ-ċirkustanzi partikolari ta' din il-kawża huma, skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, ta' natura li jiġġustifikaw it-trattament tagħha fi żmien qasir (punti 10 u 11).

1.3. Riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali

Digriet tal-15 ta' Lulju 2010, Purrucker (C-296/10, mhux ippubblikat, EU:C:2010:446)

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadina Ġermaniża u ċittadin Spanjol, kienet tikkonċerna d-dritt ta' kustodja fuq it-tewmin tagħhom. Inqas minn sena wara t-twelid tat-tewmin, il-ġenituri kienu sseparaw u kienu kkonkludew ftehim quddiem nutar li jikkonferma x-xewqa tal-omm li tmur lura fil-pajjiż ta' oriġini tagħha flimien mat-tfal. Madankollu, fl-aħħar mill-aħħar din kienet ħadet biss wieħed mit-tewmin fil-Ġermanja u l-ieħor kellu jibqa' temporanjament fi Spanja flimkien mal-missier minħabba raġunijiet mediċi. Ma kien hemm ebda bidla ulterjuri fis-sitwazzjoni tal-familja.

Il-ġenituri fetħu diversi proċeduri. B'hekk, fi Spanja, il-missier talab, u kiseb, miżuri provviżorji, għalkemm ma huwiex eskluż li din il-proċedura tista' titqies li kienet proċedura fuq il-mertu intiża li tagħti d-dritt ta' kustodja fuq it-tfal. Huwa mbagħad talab, fil-Ġermanja, l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni Spanjola li tordna l-imsemmija miżuri. Din il-proċedura wasslet għas-sentenza Purrucker[42]. Fl-istess ħin, l-omm fetħet, fil-Ġermanja, kawża fuq il-mertu dwar id-dritt ta' kustodja fuq iż-żewġt itfal, li ġiet assenjata lill-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart, il-Ġermanja).

[42] Sentenza tal-15 ta' Lulju 2010 (C-256/09, EU:C:2010:437). Din is-sentenza ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2010, p. 55.

Din il-qorti tal-aħħar għalhekk għamlet lill-Qorti tal-Ġustizzja domanda dwar jekk, fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-Artikolu 19(2) tar-Regolament Nru 2201/2003, li jorganizza l-każijiet ta' *lis alibi pendens* fil-qasam tar-responsabbiltà tal-ġenituri, il-qorti adita b'talba għal miżuri provviżorji (f'dan il-każ, il-qorti Spanjola) għandhiex titqies li hija l-"ewwel qorti adita" fir-rigward ta' qorti ta' Stat Membru ieħor li quddiemha tkun infetħet kawża fuq il-mertu bl-istess suġġett (f'dan il-każ l-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart)).

L-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart) talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li osservat li l-kwistjoni kontenzjuża tal-ġurisdizzjoni taż-żewġ qrati aditi bl-istess kawża, fi Stati Membri differenti, ma kinitx għadha ffaċilitat, minkejja t-tul tal-proċedura, l-eżami tal-kwistjoni li tinsab verament fil-qofol tal-proċeduri. Skont l-imsemmija qorti, dawn iċ-ċirkustanzi kienu qed jinfluwenzaw l-aġir tal-partijiet b'mod li kien ta' ħsara għar-rabtiet familjari tal-ulied. Fil-fatt, it-tfal kienu ilhom tliet snin ma jkollhom kuntatt personali ma' xulxin u mal-ġenitur l-ieħor. Barra minn hekk, l-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart) indikat li t-teħid ta' responsabbiltà għall-wild miċ-ċittadina Ġermaniża, b'mod partikolari t-teħid ta' responsabbiltà medika u r-reġistrazzjoni tiegħu fi stabbiliment skolastiku, kien jiddependi mis-sitwazzjoni legali tal-wild. Issa, dan it-teħid ta' responsabbiltà kien f'dak iż-żmien affettwat mid-dubju dwar il-validità u r-rikonoxximent, fil-Ġermanja, tal-miżura provviżorja meħuda fil-qasam tad-dritt ta' kustodja mill-qorti Spanjola. Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi, u fid-dawl taż-żmien li kien diġà għadda minħabba l-eżistenza ta' diversi proċeduri, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li kien meħtieġ li l-qorti tar-rinviju tingħata risposti għad-domandi magħmula fi żmien qasir, u dan kien għalhekk jiġġustifika l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari (punti 7 sa 9).

Digriet tad-9 ta' Settembru 2011, Dereci et (C-256/11, mhux ippubblikat, EU:C:2011:571) [43]

F'din il-kawża, ħames ċittadini ta' Stati terzi xtaqu jgħixu fl-Awstrija, flimkien ma' membri tal-familja tagħhom (il-konjuġi tagħhom, it-tfal tagħhom jew il-ġenituri tagħhom), li kienu ċittadini tal-Unjoni residenti f'dan l-Istat, li tiegħu kellhom in-nazzjonalità. Madankollu, dawn iċ-ċittadini tal-Unjoni qatt ma kienu eżerċitaw id-dritt ta' moviment liberu tagħhom. Barra minn hekk, b'differenza minn uħud miċ-ċittadini ta' Stati terzi kkonċernati, iċ-ċittadini tal-Unjoni ma kinux dipendenti, ekonomikament, fuq dawn tal-aħħar. L-applikazzjonijiet għal awtorizzazzjoni ta' residenza, ippreżentati mill-ħames ċittadini ta' Stati terzi, kienu ġew miċħuda u, fir-rigward ta' erba' minnhom, inħarġu ordni ta' tkeċċija u miżuri ta' tneħħija.

Adita f'dan il-kuntest, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva, l-Awstrija) kellha dubju dwar jekk l-indikazzjonijiet mogħtija mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza Ruiz Zambrano [44] kinux japplikaw għal wieħed jew iktar mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali.

Il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija invokat l-eżistenza ta' deċiżjonijiet ta' tneħħija mit-territorju, meħuda fil-konfront tal-parti l-kbira tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, li, jekk jiġu eżegwiti, kienu ser jaffettwawhom personalment kif ukoll lill-membri tal-familja tagħhom. F'dan id-dawl, ġie speċifikat li fir-rigward minn tal-inqas wieħed mir-rikorrenti kien ġie miċħud l-effett sospensiv tal-appell ippreżentat kontra l-ordni ta' tkeċċija fir-rigward tiegħu u li l-miżura ta' tneħħija setgħet għalhekk tiġi eżegwita f'kull mument. B'mod ġenerali, il-qorti nazzjonali insistiet fuq il-fatt li t-theddida ta' tneħħija imminenti eżistenti fil-konfront tar-rikorrenti kienet iċċaħħadhom mill-possibbiltà li jgħixu ħajja tal-familja normali, sa fejn kienet tqegħidhom f'pożizzjoni ta' inċertezza. Barra minn hekk, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva) indikat li hija kienet attwalment adita, bħall-awtoritajiet amministrattivi Awstrijaċi, b'numru kbir ta' kawżi simili u li kienet mistennija żieda f'dawn it-tip ta' kawżi fil-

[43] Is-sentenza tal-15 ta' Novembru 2011, Dereci *et* (C-256/11, EU:C:2011:734) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2011, p. 21.

[44] Sentenza tat-8 ta' Marzu 2011 (C-34/09, EU:C:2011:124).

futur qarib, b'konsegwenza tas-sentenza Ruiz Zambrano [45].

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jilqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, huwa l-ewwel nett fakkar li d-dritt għar-rispett tal-ħajja tal-familja jagħmel parti mid-drittijiet fundamentali protetti fl-ordinament ġuridiku Komunitarju u li dan id-dritt kien ikkonfermat fl-Artikolu 7 tal-Karta. It-tieni nett, huwa enfasizza li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għad-domandi magħmula kienet tkun ta' natura li tneħħi l-inċertezza li taffettwa s-sitwazzjoni tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali u li, għaldaqstant, l-għoti ta' risposta fi żmien qasir kellu jikkontribwixxi sabiex titneħħa iktar malajr din l-inċertezza li tippreklud ihom milli jkollhom ħajja tal-familja normali (punti 16 u 17).

Digriet tas-6 ta' Mejju 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

F'din il-kawża, ippreżentata iktar 'il fuq [46], il-Qorti tal-Ġustizzja ċaħdet it-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari mressqa mill-qorti tar-rinviju. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissottometti *ex officio* din il-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, huwa qies li tali applikazzjoni kienet meħtieġa meta ż-żamma taħt detenzjoni ta' persuna tiddependi esklużivament mir-risposta li għandha tingħata għad-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju. F'dan id-dawl, huwa fakkar b'mod partikolari li r-raba' paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE jipprevedi li l-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiddeċiedi fl-iqsar żmien possibbli jekk il-kawża pendenti quddiem il-qorti nazzjonali tkun tikkonċerna persuna taħt detenzjoni (punti 10 u 11).

Digriet tal-5 ta' Ġunju 2014, Sánchez Morcillo u Abril García (C-169/14, EU:C:2014:1388)

F'din il-kawża, persuni fiżiċi kienu kisbu self mingħand bank, liema self kien marbut ma' garanzija ipotekarja li tkopri r-residenza prinċipali tagħhom. Minħabba li naqsu milli jħallsu l-ħlasijiet mensili dovuti għall-ħlas lura ta' dan is-self, kienet infetħet proċedura ta' qbid ipotekarju intiża għall-bejgħ forzat tal-proprjetà immobbli kkonċernata. L-individwi kkonċernati kienu għalhekk oġġezzjonaw għal din il-proċedura ta' qbid u, wara li l-oġġezzjoni tagħhom ġiet miċħuda, ippreżentaw appell quddiem l-Audiencia Provincial de Castellón (il-Qorti Provinċjali ta' Castellón, Spanja).

L-imsemmija qorti spjegat li, għalkemm il-proċedura ċivili Spanjola [47] tippermetti l-preżentata ta' appell mid-deċiżjoni li, filwaqt li tilqa' l-oġġezzjoni mressqa minn debitur, tagħlaq il-proċedura ta' qbid ipotekarju, l-istess proċedura ċivili, għall-kuntrarju, ma tippermettix lid-debitur li l-oġġezzjoni tiegħu tkun ġiet miċħuda jippreżenta appell mis-sentenza tal-ewwel istanza li tordna t-tkomplija tal-proċedura ta' eżekuzzjoni forzata. Madankollu, l-istess qorti kellha dubji dwar il-kompatibbiltà ta' din il-leġiżlazzjoni nazzjonali mal-għan ta' protezzjoni tal-konsumaturi mfittex mid-Direttiva 93/13 [48], kif ukoll mad-dritt għal rimedju effettiv, irrikonoxxut fl-Artikolu 47 tal-Karta. F'dan id-dawl, hija enfasizzat li l-ftuħ tar-rimedju ta' appell għad-debituri seta' jkun iktar u iktar determinanti fid-dawl tal-fatt li ċerti klawżoli tal-kuntratt ta' self inkwistjoni setgħu jitqiesu li kienu inġusti, fis-sens tad-Direttiva 93/13.

F'dan il-kuntest, l-Audiencia Provincial de Castellón (il-Qorti Provinċjali ta' Castellón) talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li enfasizzat li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja seta'

45 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2011 (C-34/09, EU:C:2011:124, punti 12, 13 u 15).

46 Ara, iktar 'il fuq, fil-Parti I ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari", il-punt "1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari".

47 Il-Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social (il-Liġi Nru 1/2013 dwar Miżuri Intiżi li Jsaħħu l-Protezzjoni tad-Debituri Ipotekarji, ir-Ristrutturazzjoni tad-Dejn u l-Kera Soċjali), tal-14 ta' Mejju 2013 (BOE Nru 116, tal-15 ta' Mejju 2013, p. 36373), li temenda l-Ley de enjuiciamiento civil (il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili), tas-7 ta' Jannar 2000 (BOE Nru 7, tat-8 ta' Jannar 2000, p. 575), emendata bid-decreto-ley 7/2013 de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación (id-Digriet Liġi Nru 7/2013 dwar miżuri urġenti ta' natura fiskali u baġitarja u li jippromwovi r-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni), tat-28 ta' Ġunju 2013 (BOE Nru 155, tad-29 ta' Ġunju 2013, p. 48767).

48 Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli inġusti f'kuntratti mal-konsumatur (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 2, p. 288).

jkollha konsegwenzi kontenzjużi importanti fi Spanja. Fil-fatt, f'kuntest ta' kriżi ekonomika, numru eċċezzjonali ta' persuni fiżiċi kienu s-suġġett ta' miżuri ta' qbid ipotekarju tar-residenzi tagħhom. Barra minn hekk, fir-rigward, b'mod speċifiku, tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, l-oġġezzjoni mressqa ma kellhiex effett sospensiv u r-residenzi tagħhom setgħu jinbiegħu bi rkant saħansitra qabel ma l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti d-deċiżjoni tagħha (punti 7 u 8).

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li kien minnu li minn ġurisprudenza stabbilita jirriżulta li n-numru kbir ta' persuni jew ta' sitwazzjonijiet legali potenzjalment ikkonċernati mid-deċiżjoni li kienet ser tingħata minn qorti tar-rinviju wara li tkun ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma kienx ta' natura, bħala tali, li jikkostitwixxi ċirkustanza eċċezzjonali ta' natura li tiġġustifika l-użu ta' proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Madankollu, f'dan il-każ, minbarra n-numru ta' debituri kkonċernati, ir-riskju, għall-proprjetarju, li jitlef ir-residenza prinċipali tiegħu kien iqiegħdu, kif ukoll lill-familja tiegħu, f'sitwazzjoni partikolarment vulnerabbli. Dan il-fatt kien aggravat mill-kunsiderazzjoni li, jekk kellu jirriżulta li l-proċedura ta' eżekuzzjoni tkun ibbażata fuq kuntratt ta' self li jinkludi klawżoli inġusti li n-nullità tagħhom tiġi kkonstatata mill-qorti nazzjonali, in-nullità tal-proċedura ta' eżekuzzjoni marbuta magħhom tagħti lid-debitur inkwistjoni protezzjoni fil-forma ta' kumpens biss, u ma tippermettix l-istabbiliment mill-ġdid tas-sitwazzjoni preċedenti li biha kellu l-kwalità ta' proprjetarju tar-residenza tiegħu. Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi u tal-fatt li risposta mill-Qorti tal-Ġustizzja fl-iqsar żmien possibbli setgħet tillimita b'mod notevoli r-riskju li l-persuni kkonċernati jitilfu r-residenza tagħhom, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għal proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari (punti 10 sa 13).

Digriet tal-1 ta' Frar 2016, Davis et (C-698/15, mhux ippubblikat, EU:C:2016:70) [49]

F'din il-kawża, persuni fiżiċi kienu qegħdin jikkontestaw il-legalità ta' leġiżlazzjoni Brittanika [50] li tawtorizza lis-Secretary of State for the Home Department (is-Segretarju tal-Istat għall-Affarijiet Interni, ir-Renju Unit) jobbliga lill-operaturi ta' telekomunikazzjonijiet pubbliċi jżommu d-data kollha dwar komunikazzjonijiet elettroniċi għal perijodu massimu ta' tnax-il xahar, filwaqt li kienet madankollu eskluża ż-żamma tal-kontenut ta' dawn il-komunikazzjonijiet. Dawn il-persuni qiesu li l-imsemmija leġiżlazzjoni nazzjonali kienet inkompatibbli mal-Artikoli 7 u 8 tal-Karta u ma kinitx tosserva r-rekwiżiti stabbiliti fis-sentenza Digital Rights Ireland *et* [51], li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja kienet iddikjarat invalida d-Direttiva 2006/24 [52]. Peress li r-rikors tagħhom kien intlaqa' fl-ewwel istanza, is-Segretarju tal-Istat għall-Affarijiet Interni appella quddiem il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (il-Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni Ċivili), ir-Renju Unit). Din tal-aħħar għalhekk għamlet diversi domandi preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-portata tas-sentenza Digital Rights Ireland *et* [53].

F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, minn naħa, hija indikat li kien ikun tajjeb li din it-talba għal deċiżjoni preliminari tingħaqad, jew tiġi ttrattata flimkien, mal-kawża Tele2 Sverige (C-203/15), li kienet pendenti quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja. Min-naħa l-oħra, hija sostniet li l-leġiżlazzjoni Brittanika inkwistjoni kellha tiskadi fil-31 ta' Diċembru 2016 u li kien hemm inċertezza dwar il-portata tas-sentenza Digital Rights Ireland *et* [54] fir-rigward ta' kull leġiżlazzjoni li setgħet tiġi adottata mill-Istati Membri fil-qasam taż-żamma ta' data dwar il-komunikazzjonijiet elettroniċi (punt 9).

Wara li kkonstata li l-leġiżlazzjoni inkwistjoni setgħet timplika ndħil serju fid-drittijiet fundamentali

---

[49] Is-sentenza tal-21 ta' Diċembru 2016, Tele2 Sverige u Watson *et* (C-203/15 u C-698/15, EU:C:2016:970) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2016, p. 62.

[50] Data Retention and Investigatory Powers Act 2014 (il-Liġi tal-2014 dwar iż-Żamma tad-Data u s-Setgħat ta' Investigazzjoni).

[51] Sentenza tat-8 ta' April 2014 (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).

[52] Direttiva 2006/24/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar iż-żamma ta' data ġenerata jew proċessata b'konnessjoni mal-provvista ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika jew ta' networks ta' komunikazzjoni pubblika u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE (ĠU 2006, L 105, p. 54).

[53] Sentenza tat-8 ta' April 2014 (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).

[54] Sentenza tat-8 ta' April 2014 (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).

ggarantiti fl-Artikoli 7 u 8 tal-Karta, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li l-għoti ta' risposta fi żmien qasir seta' effettivament ikun ta' natura li jneħħi l-inċertezzi li kellha l-qorti tar-rinviju fir-rigward ta' dan l-eventwali ndħil u ta' eventwali ġustifikazzjoni ta' dan l-indħil. Barra minn hekk, skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-perijodu ta' validità tal-imsemmija leġiżlazzjoni kien jiġġustifika wkoll, fid-dawl tal-ispirtu ta' kooperazzjoni li jikkaratterizza r-relazzjonijiet bejn il-qrati tal-Istati Membri u l-Qorti tal-Ġustizzja, risposta urġenti (punti 10 sa 12). Għal dawn ir-raġunijiet, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissuġġetta l-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

1.4. Riskju ta' ħsara ambjentali serja

Digriet tat-13 ta' April 2016, Pesce et (C-78/16 u C-79/16, mhux ippubblikat, EU:C:2016:251) [55]

Fil-kuntest ta' programm ta' prevenzjoni kontra l-firxa tal-batterju *Xylella fastidiosa*, is-Servizio Agricoltura della Regione Puglia (id-Dipartiment tal-Agrikoltura tar-Reġjun ta' Puglia, l-Italja) kien ordna lil diversi proprjetarji ta' artijiet agrikoli jaqtgħu s-siġar taż-żebbuġ li kienu jinsabu fuq l-art tagħhom u li kienu meqjusa li kienu ġew infettati minn dan il-batterju, kif ukoll il-pjanti kollha ospitanti li kienu jinsabu f'żona ta' 100 metru madwar dawn is-siġar taż-żebbuġ. L-imsemmija proprjetarji għalhekk ippreżentaw rikorsi intiżi għall-annullament ta' dawn id-deċiżjonijiet ta' tneħħija, għar-raġuni li d-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni 2015/789 [56], li fuqha kienu bbażati dawn id-deċiżjonijiet, kienet tmur kontra l-prinċipji ta' proporzjonalità u ta' prekawzjoni, u kienet ivvizzjata minn nuqqas ta' motivazzjoni.

F'dawn iċ-ċirkustanzi, it-Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (il-Qorti Amministrattiva Reġjonali għal-Lazio, l-Italja), adita b'dawn ir-rikorsi, iddeċidiet li tissospendi temporanjament l-eżekuzzjoni tal-miżuri nazzjonali inkwistjoni u li tagħmel domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni, tad-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni 2015/789.

Din il-qorti talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija enfasizzat il-gravità tal-konsegwenzi li kienu ser jirriżultaw mill-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet ta' tneħħija tal-pjanti, u dan għad-detriment mhux biss tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali iżda wkoll għall-pajsaġġ kollu, għall-attività ekonomika u għall-kwalità tal-ilma ta' taħt l-art, għall-katina agroalimentari u għas-saħħa pubblika. Bl-istess mod, dawn id-deċiżjonijiet ma setgħux jiġu kklassifikati bħala provviżorji peress li l-effett tagħhom kien wieħed definittiv u irreversibbli fuq l-ekosistema tal-pjanti inkwistjoni (punt 8).

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għal proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. F'dan id-dawl, huwa kkonstata, minn naħa, li l-proroga tas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet ta' tneħħija tal-pjanti inkwistjoni setgħet tikkontribwixxi għall-firxa tal-batterju *Xylella* fl-Unjoni u, min-naħa l-oħra, li l-implimentazzjoni ta' dawn id-deċiżjonijiet setgħet timplika konsegwenzi irrimedjabbli għall-ekosistema u setgħet tikkawża dannu irreversibbli għar-rikorrenti (punt 9).

Digriet tal-11 ta' Ottubru 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-441/17, mhux ippubblikat, EU:C:2017:794)

Il-Kummissjoni talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li r-Repubblika tal-Polonja kienet naqset milli twettaq ċerti obbligi tagħha taħt id-Direttivi 92/43 [57] (magħrufa bħala d-"Direttiva dwar il-habitats")

---

[55] Is-sentenza tad-8 ta' Ġunju 2016, Pesce *et* (C-78/16 u C-79/16, EU:C:2016:428) ġiet ippreżentata fir-Rapport Annwali tal-2016, p. 27.

[56] Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/789 tat-18 ta' Mejju 2015 fir-rigward ta' miżuri li jipprevjenu l-introduzzjoni u t-tixrid fl-Unjoni ta' *Xylella fastidiosa* (Wells et al) (ĠU 2015, L 125, p. 36).

[57] Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 dwar il-konservazzjoni ta' l-habitat naturali u tal-fawna u l-flora selvaġġa (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 2, p. 102).

u 2009/147 [58] (magħrufa bħala d-"Direttiva dwar l-għasafar"), minħabba l-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali previsti fil-foresta ta' Białowieża ("Puszcza Białowieska"), waħda mill-foresti naturali li jinsabu fl-aħjar stat ta' konservazzjoni fl-Ewropa, li hija inkluża fil-lista tal-patrimonju mondjali tal-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Edukazzjoni, ix-Xjenza u l-Kultura (Unesco). B'mod iktar preċiż, filwaqt li invoka l-firxa ta' insett li jikkawża ħsara (il-ħanfus saprossiliku), il-Minister Środowiska (il-Ministru għall-Ambjent, il-Polonja) kien approva emenda tal-pjan ta' ġestjoni forestali, emenda li ppermettiet żieda fl-isfruttament tal-injam kif ukoll operazzjonijiet fiż-żoni li fihom sa dak iż-żmien kien eskluż kull intervent. F'dan il-kuntest, it-tneħħija ta' diversi siġar kienet diġà bdiet.

F'dan il-każ, fl-ewwel lok, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja kien diġà aċċetta t-talba tal-Kummissjoni li din il-kawża tiġi suġġetta għal trattament bi prijorità. Fit-tieni lok, b'applikazzjoni tal-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja kien ordna lir-Repubblika tal-Polonja tissospendi l-eżekuzzjoni tal-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali inkwistjoni sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji miftuħa mill-Kummissjoni [59]. Minkejja dan, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda wkoll li japplika *ex officio* l-proċedura mħaffa. F'dan id-dawl, huwa kkonstata li t-tilwima bejn il-Kummissjoni u r-Repubblika tal-Polonja kienet timplika riskji imminenti u potenzjalment serji għall-ambjent. Fil-fatt, minn naħa, skont ir-Repubblika tal-Polonja, il-proroga tas-sospensjoni tal-imsemmija operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali setgħet tikkontribwixxi għall-firxa tal-insett li jikkawża ħsara, li kienet ser twassal għal impatt profond fuq l-ekosistema tal-foresta ta' Białowieża u, għaldaqstant, kienet ser tikkawża ħsara ambjentali li setgħet tkun ta' theddida diretta għall-ħajja u għas-saħħa tal-bniedem. Min-naħa l-oħra, skont il-Kummissjoni, l-implimentazzjoni ta' dawn l-operazzjonijiet setgħet tikkawża konsegwenzi irriversibbli fuq il-habitats naturali u fuq l-ispeċi ta' annimali, koperti mid-Direttiva dwar il-habitats u mid-Direttiva dwar l-għasafar, li għall-konservazzjoni tagħhom il-foresta ta' Białowieska kienet ġiet iddikjarata bħala sit Natura 2000. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li risposta fl-iqsar żmien possibbli dwar il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni, ta' dawn l-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali setgħet tillimita r-riskji li setgħu jirriżultaw kemm mill-proroga tas-sospensjoni tagħhom u kemm mill-implimentazzjoni tagħhom (punti 12 sa 14).

2. Relazzjoni bejn il-proċedura mħaffa fil-kuntest ta' rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu u l-miżuri provviżorji adottati fi proċeduri għal miżuri provviżorji

Digriet tal-11 ta' Ottubru 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-441/17, mhux ippubblikat, EU:C:2017:794)

Kif ġie ppreżentat iktar 'il fuq [60], il-Kummissjoni ppreżentat rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja, intiż sabiex jiġi kkonstatat li din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt id-Direttiva dwar il-habitats u taħt id-Direttiva dwar l-għasafar. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni ressqet talba għal miżuri provviżorji, taħt l-Artikolu 279 TFUE u taħt l-Artikolu 160(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, bil-għan li jiġu ordnati miżuri provviżorji fl-istennija tas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fuq il-mertu.

Il-Kummissjoni talbet ukoll, taħt l-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, li dawn il-miżuri provviżorji jiġu ordnati saħansitra qabel ma r-Repubblika tal-Polonja tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha, u dan minħabba r-riskju ta' ħsara serja u irreparabbli għall-habitats u għall-integrità tas-sit Natura 2000 Puszcza Białowieska. Il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' din it-talba u ordna lir-Repubblika tal-Polonja tissospendi, ħlief fil-każ ta' theddida għas-sigurtà pubblika, l-eżekuzzjoni tal-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali inkwistjoni, sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji (digriet tas-27 ta' Lulju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-441/17 R, mhux ippubblikat,

---

[58] Direttiva 2009/147/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Novembru 2009 dwar il-konservazzjoni tal-għasafar selvaġġi (ĠU 2010, L 20, p. 7).

[59] Ara, iktar 'il quddiem, dejjem fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt intitolat "2. Ir-relazzjoni bejn il-proċedura mħaffa fil-kuntest ta' rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu u l-miżuri provviżorji adottati fi proċeduri għal miżuri provviżorji".

[60] Ara, iktar 'il fuq, dejjem fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt intitolat "1.4 Ir-riskju ta' ħsara ambjentali serja".

EU:C:2017:622).

Fir-rigward tar-relazzjoni bejn it-talba għal miżuri provviżorji u l-proċedura mħaffa, applikata *ex officio* mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, dan tal-aħħar indika li, għalkemm kien minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja kienet għadha adita bit-talba għal miżuri provviżorji, xorta waħda baqa' l-fatt li s-suġġett u l-kundizzjonijiet tal-implimentazzjoni tagħha u dawk tal-proċedura mħaffa ma kinux identiċi. Issa, f'dan il-każ, kien jidher, bla ħsara għad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, li l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa kienet iġġustifikata min-natura ta' din il-kawża (għar-raġunijiet esposti, iktar 'il fuq, fil-punt "1.4 Riskju ta' ħsara ambjentali serja") (punti 15 u 16).

Digriet tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18, EU:C:2018:910)

Kif ġie ppreżentat iktar 'il fuq [61], il-Kummissjoni ppreżentat rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja intiż li jiġi kkonstatat li, bl-adozzjoni reċenti tal-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema, il-Polonja), din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE u taħt l-Artikolu 47 tal-Karta. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni ressqet talba għal miżuri provviżorji fuq il-bażi tal-Artikolu 279 TFUE u tal-Artikolu 160(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, bil-għan li jiġu ordnati miżuri provviżorji fl-istennija tas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fuq il-mertu.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni talbet, taħt l-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, li dawn il-miżuri provviżorji jiġu ordnati saħansitra qabel ma r-Repubblika tal-Polonja tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha, u dan minħabba r-riskju immedjat ta' ħsara serja u irreparabbli fir-rigward tal-prinċipju ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva fil-kuntest tal-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni. Il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet din it-talba. B'hekk, hija ordnat lir-Repubblika tal-Polonja, immedjatament u sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, l-ewwel nett, tissospendi l-applikazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema); it-tieni nett, tieħu kull miżura meħtieġa sabiex tiżgura li l-Imħallfin tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) ikkonċernati mill-imsemmija liġi jkunu jistgħu jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom fl-istess pożizzjoni, filwaqt li jgawdu mill-istess status u mill-istess drittijiet u kundizzjonijiet tal-impjieg li kellhom fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din il-liġi; it-tielet nett, tastjeni milli tieħu kull miżura ta' ħatra ta' Mħalllfin fis-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), kif ukoll kull miżura intiża li taħtar l-ewwel president il-ġdid ta' din il-qorti jew li tindika l-persuna responsabbli sabiex tmexxi l-imsemmija qorti minflok l-ewwel president tagħha; ir-raba' nett, tikkomunika lill-Kummissjoni, kull xahar, il-miżuri kollha adottati sabiex tikkonforma ruħha ma' dan id-digriet (digriet tad-19 ta' Ottubru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18 R, mhux ippubblikat, EU:C:2018:852).

Fir-rigward tar-relazzjoni bejn it-talba għal miżuri provviżorji u t-talba għal proċedura mħaffa, applikata *ex officio* mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, dan tal-aħħar ikkonstata li għalkemm kien minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja kienet għadha adita bit-talba għal miżuri provviżorji, il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja kienet adottat il-miżuri provviżorji mitluba mill-Kummissjoni, li kienu jipproduċu l-effetti tagħhom sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji. Għaldaqstant, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li fil-każ li l-Qorti tal-Ġustizzja żżomm, fid-digriet li kellu jingħata, il-miżuri provviżorji adottati fl-istennija ta' dan id-digriet, ir-Repubblika tal-Polonja stess kien ikollha kull interess li l-proċedura fil-mertu f'din il-kawża tingħalaq fl-iqsar żmien possibbli, sabiex jintemmu l-imsemmija miżuri u sabiex il-kwistjonijiet imqajma minn din il-kawża jiġu deċiżi b'mod definittiv. Barra minn hekk, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja enfasizza li, fi kwalunkwe każ, is-suġġett u l-kundizzjonijiet tal-implimentazzjoni tat-talba għal miżuri provviżorji u dawk tal-proċedura mħaffa ma kinux identiċi. Issa, f'dan il-każ, kien jidher, bla ħsara għad-deċiżjonijiet meħuda fid-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, li l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa

[61] Ara, iktar 'il fuq, dejjem fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt intitolat "1.2 Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

kienet iġġustifikata min-natura ta' din il-kawża (għar-raġunijiet esposti, iktar 'il fuq, fil-punt "1.2 Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari") (punti 26 sa 28).